

**Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas
darba grupas „Par sabiedrisko mediju attīstības jautājumiem”
SĒDES PROTOKOLS
Rīgā, 2010. gada 25.janvārī**

Nr. 11

Sēde atklāta: plkst. 10:00.

Sēdi vada:

Inta Brikše, LU

Sēdi protokolē:

Ieva Beitika, LU

Sēdē piedalās:

Dmitrijs Petrenko, politika.lv

Ieva Beitika, LU

Jānis Domburs, žurnālists

Gunta Līdaka, Latvijas Raidorganizāciju asociācijas izpilddirektore

Kaspars Ozoliņš, LRA

Linda Pavļuta, Kultūras ministrijas Eiropas Savienības politikas nodaļas vadītāja

Uldis Lavrinovičs, LVRTC

Dzintris Kolāts, LR

Toms Meisītis, Lattelecom

Ilze Lūkina, Satiksmes ministrija

Inta Brikše, LU

Anda Rožukalne, RSU Komunikācijas fakultāte

Ģirts Ozols, Latvijas Reklāmas asociācija

Aija Cālīte – Duļevska, žurnāliste

Dzintra Geka, NRTP

Ērika Zommere, Saeimas deputāte, TP

Uldis Grava, Saeimas deputāts, JL

Liene Liepiņa, Saeimas deputāte, JL

Ilmārs Muuls, LEKA

Sēdes pamata jautājumi: 1. Sabiedrisko mediju finansēšanas veidi, iespējas, avoti: reklāma sabiedriskajos medijos un apraides izmaksas. 2. Gala ziņojuma iestrādes.

I.Brikše

Labrīt! Izskatās, ka visi ir iesaluši, laikam mūsu būs maz.

Ir Antas Rugātes vēstule [*kas tiek izdalīta drukātā formā, lai darba grupas dalībnieki ar to klātienē iepazītos*].

Nākamais, kas patiesībā daļēji attiecas uz darba kārtību, respektīvi, šodien būtu priekšlikums tikt galā ar divām lietām. Tātad viena lieta ir tas, ko mēs pagājušajā reizē nepabeidzām – mēs detalizēti nepaguvām izdiskutēt reklāmas jautājumus un apraides jautājumus. Darba grupas ekspertu daļa saskatīja lielas iespējas, kā samazināt sabiedrisko mediju izmaksas, pēc tam mēs par to diskutējām un runājām, ka tas varētu būt viens no ceļiem – šīs abas lietas, respektīvi, ja šīs apraides izmaksas tiktu organizētas, tad līdz ar to, tas būtu viens no veidiem, kā samazināt sabiedriskā medija pārējos izdevumus un varētu tos koncentrēt uz saturu. Otrs – reklāma, reklāmu ieņēmumu uzlabojumu iespējamība.

Tie ir jautājumi arī gala ziņojuma rakstīšanai. Tāpēc es lūgtu, ka mēs pirmajā darba kārtības punktā atgrieztos pie abiem šiem ziņojumiem un līdz ar to izdiskutētu tos, uzdotu papildu jautājumus, noskaidrotu neskaidrās lietas un tā tālāk. Otrs mūsu šīs dienas darba plāna lielais punkts būtu vienošanās par darba grupas ziņojuma struktūru un pamata uzstādījumiem, jo ir būtiski saprast, pirmkārt, tos mezglu punktus, kuri būtu svarīgi, kuri būtu jāuzraksta, jo mēs patiešām esam izdiskutējuši ļoti daudzas lietas. Respektīvi, šie jautājumi un, otrām kārtām, arī konstatēt, vai mēs gadījumā iekšēji šajā darba grupā nepārstāvam dažādus viedokļus un, iespējams, tad mums ir jārunā par to, kā mēs izstrādājam divus, trīs, piecus, piecdesmit priekšlikumu modeļus, un tos tālāk ietveram darba grupas ziņojumā. Līdz ar to arī praktiskajā darba gaitā mēs arī ar to rēķināties. Vai ir, lūdzu, vēl kādi priekšlikumi? [*Klusums*]. Paldies. Tad mēs varam sākt ar pirmo jautājumu un atgriezties pie izmaksām. Man būtu priekšlikums sākt ar apraides izmaksām, jo, iespējams, mēs ļoti strauji to uztvērām, laika mums pagājušajā reizē bija maz, un līdz ar to, vai ir kādi jautājumi un arī kādi papildinājumi? Jā, lūdzu!

I.Muuls

Maza informācija. Pēc pagājušās reizes, kur es pieminēju akcīzes nodokli ne Eiropas Savienības veidotajām programmām, par šo priekšlikumu ļoti ieinteresējās Finanšu ministrija un šo ceturtdien ir noliktas vairākas tikšanās, kur mēs par šo jautājumu turpināsim runāt. Protams, lēmuma kā tāda vēl nav, bet vismaz interese ir izrādīta.

I.Brikše

Paldies! Tātad šis ir atkal viens no jautājumiem, kuru mums būtu vērts ietvert darba grupas ziņojumā kā vienu no priekšlikumiem. Tātad – akcīzes nodoklis.

Vēl, lūdzu, par apraidi. Lūdzu!

K.Ozoliņš

Kaspars Ozoliņš, Raidorganizāciju asociācija [*Latvijas Raidorganizāciju asociācija*]. Pagājušajā reizē sanāca tādā steigā, bet, manuprāt, ka tomēr būtu vajadzējis izvērtēt vai valstij vēl ir jāpārskata virszemes digitālās televīzijas ieviešana, kā ir mūsu kaimiņvalstīs, kur ir bezmaksas televīzijas kanāli jeb nacionālie apraides kanāli, kas ir tiešā līgumā ar infrastruktūras turētāju – torni; un tad ir maksas televīzijas bizness, ko pārvalda komersants - Latvijas gadījumā tas ir *Lattelecom*, lai principā nerastos kādi riski, pirmkārt, šķērssubsidēšanas, kad tālāk nacionālā kanāla maksājumi tiek

izmantoti maksas televīzijas biznesam un šie bezmaksas nacionālie kanāli maksā par savu pakalpojumu, nevis maksājot kopējā katlā, un tad, protams, *Lattelecom* tas ir viens saimnieciskais projekts. Tādēļ ir šie divi dažādie biznesi – maksas televīzijas bizness un bezmaksas – salikts vienā katlīnā. Kaimiņvalstīs no tā ir izvairījušies, tāpēc tur arī nav bijušas diskusijas par tādiem dārgiem tarifiem bezmaksas, nacionālo kanālu jautājumā. Tas vairāk, protams, atgriešanās - vai valsts var mainīt nolikumu vai kaut ko atpakaļejoši virzīt šajā procesā. Es patiešām nezinu, kas to var šo jautājumu pacelt. Acīmredzot ir jāpieņem politisks lēmums.

I.Brikše

Paldies. Kolēģi, viedokļi, papildinājumi. Jā, lūdzu!

L.Liepiņa

Ja es pareizi sapratu, tad to, kas ir noticis, mēs mainīt vairs nevaram. Ja varētu, tas būtu ļoti labi, manuprāt. Līdz ar to, ka tas konkurss ir noticis tā, kā tas ir noticis, mēs varam uz priekš kaut ko mainīt, bet, kā es sapratu, atpakaļejoši – nē.

I.Brikše

Jā, lūdzu!

J.Domburs

Man jautājums par to, ka mums vajadzētu saprast Radio un televīzijas centra pozīciju, vai Centrs redz, ka pēc pieciem gadiem, kad beidzas šis *Lattelecom* līgums, vai Centrs var, teiksim, pārņemt tās funkcijas, kas šobrīd ir deleģētas *Lattelecom*, vai Centrs redz citu tehnoloģisko un organizatorisko shēmu visam šim pasākumam?

U.Lavrinovičs

Teorētiski tas ir iespējams.

J.Domburs

Pārņemt?

U.Lavrinovičs

Teorētiski. Tas nozīmē, ka mums būs jāizbūvē vēl papildu zināma daļa infrastruktūras, ko šobrīd nodrošina komersants, ar kuru mums ir līguma attiecības, bet mēs esam tehnoloģiska kompānija, pakalpojuma sniedzējs. Mēs esam gatavi sniegt jebkuru pakalpojumu, kuru mums atļauj sniegt normatīvie akti un mūsu iespējas. Šinī gadījumā mums ir saistošas līguma attiecības, kas ir noslēgtas, un mēs tas lauzt nevaram tā pēc sava prāta.

I.Brikše

Man ir jautājums. No pagājušās reizes prezentācijas mēs sapratām, ka pašlaik ir tādas tehnoloģiskās iespējas sarakstot vairākus kanālus vienā kanālā, ja?

K.Ozoliņš

Vienā frekvencē.

I.Brikše

Tādas vienā frekvencē. Vai tam pašlaik ir kādi būtiski ierobežojumi, ko nosaka līgumi vai kaut kas cits?

K.Ozoliņš

Nē, es domāju, ka tehnoloģiski citi cilvēki pateiks precīzāk, bet tā ir ciparu tehnoloģijas priekšrocība, ka vienā un tajā pašā frekvencē, kur agrāk tika raidīts viens kanāls, tagad var pārraidīt līdz pat astoņiem kanāliem. Tas nozīmē, ka teorētiski izmaksu samazinājumam vajadzētu būt vairākkārtīgām. Praktiski – tādēļ, ka mūsu valstī ir salikts kopā vienā katliņā maksas televīziju biznes un nacionālo kanālu apraide, sanāk tā, ka šis palētinājums sabiedriskajam medijam ir tikai 30%, kamēr kaimiņvalstīs tas ir piekārtīgs, trīskārtīgs – atkarībā no valsts. Tā, ka tehnoloģiski un loģiski vajadzētu būt lētākiem tarifiem, bet, protams, ir izskanējuši dažādi argumenti, kāpēc tas ir tik dārgi Latvijai, bet to, es sapratu, mēs nekad neuzzināsim, jo mums nav pieejams skaidrojums tarifiem, kā tie veidojas, jo, kā es sapratu, tur ir līgumi starp komersantu torni un citiem komersantiem, kuros ir konfidencialitātes punkti.

I.Brikše

Sakiet, lūdzu, tehnoloģiju cilvēki – tornis (LVRTC) un *Lattelecom*. Sakiet, lūdzu, vai šajā situācijā varētu būt uzlabojumi par labu klientam, cilvēkam, skatītājam izmaksu ziņā?

T.Meisītis

Toms Meisītis, *Lattelecom*. Gribu uzsvērt, pirmkārt, minēja šķērssubsidēšanu – mēs to noteikti noraidām. Mēs neko šķērsi nesubsidējam. Biznesa līnija ir patstāvīga un balstīta uz izmaksu aprēķiniem. Tas būtu viens. Otrs – protams, tā ir, vienā frekvencē patiešām var pārraidīt apmēram minēto kanālu skaitu, kas varētu būt līdz astoņiem. Neapšaubāmi, jo vairāk būtu kanālu šajā vienā multipleksorā, jo lētākas būtu katram atsevišķajam kanālam šīs izmaksas. Tieši šāda situācija pieminētajā Igaunijā. Tur nav runas par pieciem bezmaksas kanāliem, bet tur ir runa, ja es nemaldos, par 10 bezmaksas kanāliem. Latvijā šī situācija būtu atšķirīga, ja būtu kanāli, kas vēlētos nacionālo apraidi. Teiksim, ja skaits nebūtu pieci, bet tie paši – astoņi, tad, protams, tarifi būtu atšķirīgi. Tā situācija ir tāda, ka šobrīd faktiski šie kanāli ir četri, TV5 nav īsti nacionālais kanāls šobrīd. To kanālu skaitu nenosaka *Lattelecom*. Kanālu skaits ir tāds, kāds tas ir. Respektīvi, cik daudz šīs nacionālās apraides atļaujas ir izsniegtas, tik ir izsniegtas. Šobrīd *Lattelecom* apraida tos kanālus, kuri ir iekļauti attiecīgajā Nacionālās radio un televīzijas padomes apstiprinātajā lēmumā. Tāda ir situācija. Es pieņemu, ka pie esošās ekonomiskās situācijas un pie tā, kāds šobrīd ir reklāmas tirgus, var tikai minēt, papildus ienākt tirgū komersantam ir diezgan sarežģīti jebkurā gadījuma neatkarīgi no mūsu apraides izmaksām. Tāda ir tā situācija.

Otrs – jāņem vērā, ka modelis, kāds ir Latvijā, būtiski atšķiras no tā, kāds ir Lietuvā, Igaunijā un citās valstīs, pēc vairākiem parametriem, pirmkārt. Otrkārt, ir atšķirīgas teritorijas. LVRTC varēs palabot, bet es pieņemu, ka Igaunijā ir atšķirīgs šis raidītāju izvietojums un raidītāju skaits, ņemot vērā, kāda ir teritorija un cik tā ir liela.

Turklāt *Lattelecom* šis biznesa plāns ir jārealizē nu jau nepilnos četros gados – līdz 2013.gada beigām, kas arī nav atkarīgs no mums. Kāds termiņš mums ir dots, tādā mēs arī strādājam. Tā situācija tā ir.

Šobrīd mums ir noslēgts līgums ar Latvijas Televīziju par diviem kanāliem, ar LNT par LNT programmas apraidi. Mēs turpināsim runāt arī ar pārējām atlikušajām raidorganizācijām.

A.Rožukalne

Man ir jautājums Meisīša kungam. Vai jūs varat ieviest skaidrību tajā idejā, ko teica Ozoliņa kungs un kā pieņemumu teica Liepiņas kundze. Vai tiešām nav iespējams atdalīt, ka ir tikai bezmaksas kanāli, kas visiem ir pieejami, un ir kanāli par maksu?

T.Meisītis

Tāda situācija tagad ir. Šobrīd *Lattelecom* uz apraides līguma pamata tos bezmaksas kanālus, kas atbilst Nacionālajai radio un televīzijas padomei [*nacionālajās apraides kanāla statusam*] un ar kuriem mums ir līgums, nopērkot gala iekārtu, var skatīties šos bezmaksas kanālus. Ja skatītājs vēlas skatīties maksas saturu, tas ir jāpērk papildus. Lai skatītos bezmaksas saturu, skatītājam nav jāslēdz kādi līgumi. Ir jānopērk gala iekārta. Tās ir pilnīgi atšķirīgas lietas.

A.Rožukalne

Vai tas nebija kaut kas cits, ko Ozoliņa kungs domāja?

K.Ozoliņš

Tas tāpat patērētājam ir atdalīts, bet ir runa par apraides apmaksu, kura, mūsaprāt, es varu vēlreiz apsvērt, Igaunijā šobrīd ir pieci nacionālie kanāli, sākotnēji projektā bija septiņi, bet šie nacionālie kanāli līgumus ir slēguši uzreiz ar infrastruktūras turētāju, kas mūsu gadījumā ir tornis [*LVRTC*]. Tādējādi viņiem sanāk, ka vienā frekvencē, kas agrāk maksāja miljons latu. Un jaunajā digitālajā formā nevajadzētu kardināli sadārdzināties. Labi, pieņemsim, ka par 20-30%. Tagad jau viņi var dalīt šo vienu miljonu latu uz pieciem kanāliem. Mūsu gadījumā sabiedriskajam medijam ir 30% samazinājums. Es zinu, ka Igaunijā ir nedaudz mazāk nesošo apraides raidītāju, bet tas nesadārdzina tik kardināli šo tīklu.

Problēma ir tā noslēpumainība, un mēs nevaram saprast, kāpēc tas tarifs veidojas tik dārgi. Protams, mēs zinām par Valsts kontroles ziņojumu un tā tālāk, bet jebkuri mūsu lūgumi skaidrot tarifu būtību ir atrunāti, ka ir konfidencialitātes punkti, kuri to neļauj izdarīt.

Tā, ka es piekrītu, ka Latvijai ir īsāks ieviešanas termiņš un tā tālāk, bet tas nevar būt par pamatu trīs līdz piecas reizes dārgākiem tarifiem nacionālās apraides kanāliem.

I.Brikše

Jā. Un tad Dombura kungs.

I.Muuls

Man jautājums drīzāk Latvijas Valsts radio un televīzijas centram. Līdz pagājušā gada rudenim Rīgā 38.kanālā mpeg 2 formātā tika raidītas četras programmas. Es nezinu, kas šo raidīšanu finansēja. Tur nebija TV3, protams, bet es nezinu - diezin vai tā bija Latvijas Televīzija, LNT un TV5 vai kā citādāk, bet es nezinu, vai būtu bijis daudz dārgāk, teiksim, šo pašu 38. kanāla multipleksu [*multiplex*] paplašināt uz visu Latvijas teritoriju, salīdzinot ar tām izmaksām, kas šobrīd ir izveidojušās šai tīklā uz vienu programmu?

U.Lavrinovičs

Lai Dombura kungs uzdod savu jautājumu, kas attiecas arī uz LVRTC, un tad es varētu arī izvērstāki atbildēt uz visiem jautājumiem.

J.Domburs

Mans jautājums ir ar cerību, ka kāds varētu *nokāpt* no konfidencialitātes. Jautājums absolūti elementārs – vai kāds no *Lattelecom* puses vai LVRTC puses varētu kaut cik argumentēti šeit pateikt, ka pēc pieciem gadiem, piemēram, ja likumā tiek iekļauta jaunā nodaļa par tādu vai citādāku apraidi, ka pēc pieciem gadiem tarifi varētu būtiski samazināties?

U.Lavrinovičs

Labi, es sākšu tādā gadījumā ar visu pēc kārtas. Pirmkārt, lai LVRTC varētu runāt par to, ka mēs varētu uzņemties kādu apraidi tieši un nepastarpināti, ir divas juridiskas fineses. Pirmā finese ir tā, ka mēs, nerunāsim šobrīd par to, kas notiks pēc pieciem gadiem, jo es neuzņemšos to prognozēt. Līdz šī pašreizējā konkursa termiņa beigām, ja nav *force majeure*, tātad valdības lēmumi, parlamenta lēmumi, nezinu, prezidenta dekrēti, visas frekvences Latvijā, kurās ir iespējama ciparu televīzijas apraide, ir nodota komersantam – tātad *Lattelecom*. Mums nav tiesību slēgt kādus līgumus par kaut kā apraidīšanu frekvencēs, kas nav mūsu rīcībā. Tas ir, pirmkārt, - mums ir nepieciešams šo jautājumu atrisināt, nemaz nerunājot, ka būtu jāapstrīd šie konkursa rezultāti. Es pieņemu, ka, ja ne no LVRTC puses, tad, iespējams, no komersantu puses varētu sekot arī juridiskas reakcijas.

Otrs jautājums, savulaik ne bez Raidorganizācijas asociācijas līdzdalības pašreiz spēkā esošajā Radio un televīzijas likumā tika iestrādāta klauzula, kas ir traktējama dažādi pēc vajadzības, - ka LVRTC nav tiesīgs pats nodarboties ar programmu veidošanu. Protams, tajā brīdī, kad tagad ir izdevīgi, izskan viedoklis, ka tas neattiecas uz multipleksēšanu, programmu salikšanu vienā frekvencē un pārraidīšanu, bet tas ir tikai tas, ka mēs nedrīkstam savu studiju veidot un savu diktoru sēdināt, teiksim. Šī punkta traktēšana likumā mainās atkarībā no ekonomiskās un politiskās situācijas – kā nu kuram tas ir tajā brīdī izdevīgāk. Mēs, kamēr šis jautājums nebūs atrisināts, bez attiecīga lēmuma no augšas, mēs paši šo procesu nesāksim. Es gan neesmu paraksttiesīgā persona uzņēmuma, bet es pieņemu, ka tā tas būs.

Kas attiecas uz konfidencialitātes noņemšanu, ko Dombura kungs prasīja, es atkal atkārtāju, ka es neesmu paraksttiesīgā persona, es par to neesmu tiesīgs lemt, bet es pieņemu, ka tas sākumā ir jālemj vismaz akcionāru līmenī, jo es nevaru šeit atbildēt par uzņēmuma valdi, vai viņiem ir šāda vēlēšanās un tiesības. Bez tam – līgums ir līgums.

Kas attiecas uz Muula kunga jautājumu par 38.kanālu, situācija ar šo apraidi, kas līdz vasarai risinājās mpeg2 formātā un kurā tika raidīts testa multiplekss, ir ļoti interesanta, jo šī ir vienīgā frekvence, kuras lietošanas tiesības Elektronisko sakaru direkcija ir piešķīrusi LVRTC, bet šī nav apraides atļauja, kas mums ir piešķirta. Šī ir atļauja tehnoloģiskajiem testiem. Un, protams, ka 2002.gadā, kad pirmo reizi sākās ciparu televīzijas ieviešana, šajā frekvencē izmantoja to, lai pieņemtu standarta mpeg2, tiktu palaists kāds programmu komplekss. Vienošanās, par kuru pārraidi, tika slēgta starp nu jau likvidēto digitālo Latvijas Radio un televīzijas centru un attiecīgajām apraides organizācijām. Jāsaka, ka mūsu uzņēmumā bija zināma inerce un mēs attapāmies, ka šī apraide kaut vai testiem notiek pilnīgi nelikumīgi, jo juridiskā subjekta vairs nav, kas ir līgumus slēdzis, tāpēc mēs vasarā izslēdzām šo raidītāju. Šobrīd mēs tur testējam augstās izšķirtspējas tehnoloģijas, bet mums nav tiesību šo frekvenci izmantot komercnolūkiem. Mēs to drīkstam izmantot tikai testiem. Pie tam ar ierobežotu pieeju. Tāda ir šobrīd situācija.

Kas attiecas uz paplašināšanu par multipleksu, es jau atbildēju, ka diemžēl šobrīd nav frekvenču resursu, kas būtu LVRTC rīcībā. Šie frekvenču resursi ar konkursa lēmumi ir nodoti komersantam – tāpat *Lattelecom*.

I.Brikše

Paldies! Līdakas kundze.

G.Līdaka

Es gribēju mazliet papildināt, precizēt, ka mēs joprojām uzturam spēkā to, ka tehnoloģisko risinājumu nodrošinātājam nebūtu lietderīgi veidot programmu, kas attiecas gan uz torni, gan uz *Lattelecom*, tai skaitā. Bet es negribētu, ka jūs jaucat divas lietas kopā, proti, infrastruktūras un tehnoloģijas nodrošināšanu ar paketēšanu. Te ir patiesībā runa ne tik daudz par to, kādā paketē tornis tiks vai netiks, bet par kādu cenu tiek nodrošināta raidīšana. Protams, šis konkurss deva iespēju tornim atbrīvoties no problēmām, kas ir saistītas ar tarifiem, jo šī diskusija mums vienmēr ir bijusi ļoti smaga, bet patiesībā, manuprāt, ir cita – to, ka šobrīd sabiedriskie mediji ir spiesti maksāt par apraidi no valsts budžeta, nodokļu maksātāju naudas, un nav nekāda risinājuma, lai šo situāciju atvieglotu. Tā ir tā galvenā problēma. Komersanti savā starpā tiks galā, bet problēma ir ar to, kāpēc sabiedriskie mediji no nodokļu maksātāju naudas maksā tik dārgi un par ko. Tā ir galvenā problēma patiesībā.

I.Brikše

Jā, lūdzu!

T.Meisītis

Gribēju piebilst, varbūt atkārtojoties. Faktiski dažādos laukos ir izskanējis ļoti daudz reižu, ka..

G.Līdaka

Tas bija jautājums tornim. [*LVRTC*].

G.Līdaka

Mēs runājam par kopējo situāciju. Ir pilnīgi skaidri zināms, un ir jāsaprot viena lieta, ka izmaksās iekļaujas tā pati sabiedrības informēšana un virkne citu pasākumu, kurus lielākoties valstis, kas organizē pāreja uz digitālo apraidi, to nodrošina no valsts budžeta. Tā ir neatpelnāma nauda, tā ir subsīdija, ko valsts iegulda, lai šo procesu stimulētu. Latvijā valsts no budžeta netērē naudu šim procesam. Visi tēriņi saskaņā ar konkursa noteikumiem ir uzlikti *Lattelecom* plus noteikts ierobežotais laika limits, kurā šīs izmaksas ir jāatjauno. Ja to subsīdiju veiktu valsts, tad acīmredzot valsts pieņemtu, ka tā to var izdarīt, ka to naudu nevar atpelnīt un tas nebūtu mūsu jautājums. Ja konkursa rezultātā šīs izmaksas ir pārliktas uz komersantu, protams, ka mēs savā biznesa plānā bijām rēķinājuši šīs naudas atgūšanu. Loģiski, ka tā kaut kur ir jāatpelnā un mums nav daudz izvēļu, kur to izdarīt. Tādējādi, runājot par valsts un nodokļu maksātāju naudu, ja mēs runājam, ka sabiedriskajai televīzijai ir netiešā veidā no nodokļu maksātāju naudas būtībā jāatmaksā šīs apraides izmaksas, tad pretējā modelī valsts piedalītos ar kādām subsīdijām sabiedrības informēšanā, dekoderu piegādāšanā, vienalga kādu funkciju izpildē. Tāpat tā valsts nāk no nodokļu maksātāju naudas. Par visām funkcijām, kas ir jānodrošina, kādam ir jāsamaksā.

Kā jau es teicu, tā nav mūsu izvēle. Mēs ļoti labprāt šo projektu realizētu desmit, piecpadsmit gados. Tad būtu pilnīgi cits modelis un pilnīgi cita šī struktūra. Es gribu teikt tā – mums ir dots šis termiņš un mēs šajā termiņā strādājam. Mums ir ierobežotas manevra iespējas.

I.Brikše

Jā, lūdzu!

K.Ozoliņš

Varbūt vienkārši precizējot. Protams, *Lattelecom* pārstāvis apgalvo, ka šķērssubsidēšana nav iespējama, bet es domāju, ka šis pats biznesa modelis citādāk nevar eksistēt, kā nacionālajiem medijiem finansējot šo maksas televīzijas biznesu.

Virszemes apraide nav tikai bezmaksas, tā ir arī maksas. Te ir tas fakts, ka šobrīd frekvencē, kurā ir visi bezmaksas nacionālie kanāli, tiek arī raidīti maksas kanāli. Tātad, kā mēs varam atdalīt, teiksim, skaidro modeli, kā jūs teicāt, piemēram, šobrīd Pirmais Baltijas kanāls tiek raidīts vienā frekvencē kopā ar sabiedrisko mediju, LNT un TV3?

I.Brikše

Vai varētu, lūdzu, komentārus par šo?

T.Meisītis

Jā, protams. Tas, ka maksas un bezmaksas kanāli tiek raidīti vienā frekvencē, nav būtiskākais veids, kā atdalīt vai sajaukt šīs izmaksas. Mūsu maksājuma modelis ar tiem pašiem partneriem, kas nodrošina šo tehnoloģisko apraidi, ir balstīts uz kanālu skaitu, nevis uz frekvenču skaitu. Protams, tas ir balstīts arī uz multipleksoru, tīkla izveidi.

K.Ozoliņš

Tas..

T.Meisītis

Kā jau es minēju, ir lielāka šī ekonomiskā prognoze, ka mēs varētu raidīt vairāk bezmaksas kanālu, ja tie būtu, bet to nav.

K.Ozoliņš

Bet tas principā parāda to, ka, ja vienā frekvencē tiek saliktas kopā piecas, sešas, septiņas frekvences, tad tas beigās noved pie tā, ka tas vispār būs mainīgs modelis. Ja uz to skatās šādā veidā, tad katram kanālam būtu jāmaksā viss, cik tas izmaksā, uz 70 kanāliem. Kaimiņvalstīs tas ir skaidri atdalīts. Vienu frekvenci apmaksā bezmaksas kanāli. Mūsu valstī, ja tas viss ir salikts vienā maisiņā, tad būtu jādala ar 70, kas nākotnē ir maksimālais kanālu skaits, ja nebūs vēl kādos citos formātos. Mūsu gadījumā sanāk tā, ka, cik mums ir pieejama informācija, ka ir vismaz pieciem, sešiem nacionālajiem kanāliem nosegt torņa maksājumu visi. Protams, nāk vēl citi partneri, *Hannu Pro* un tā tālāk, kas ir vēl papildu izmaksas operatoram, bet tas fakts, ka tas viss ir salikts kopā, diemžēl ir padarījis neskaidru to situāciju, kā var izvairīties no tā, ka bezmaksas nacionālās apraides kanāli apmaksā maksas televīzijas biznesu.

A.Rožukalne

Tieši tas bija mans jautājums Meisīša kungam, vai tas jūsu noslēgtais līgums traucē šādai atdalīšanai, par ko runā Ozoliņa kungs? Vai tas vienkārši ir šobrīd ērtāks risinājums?

T.Meisītis

Mums nav runas par ērtākiem vai neērtākiem risinājumiem. Mums ir konkursa rezultātā noteikti skaidri pienākumi, kas mums ir jāpilda, un mēs tos arī pildām. Mums ir tiesību un pienākumu apjoms.

Mums atbilstoši konkursa rezultātiem bija jānodrošina visu kanālu – gan maksas, gan bezmaksas – apraide.

Kas attiecas uz maksas kanāliem, tas ir mūsu pašu biznesa risks. Respektīvi, mēs skatāmies, cik mums gan tehnoloģiskie, gan frekvenču resursi atļauj šos maksas kanālus sapažņot, kā mēs tos varam pārdot.

Kas attiecas uz bezmaksas kanāliem, mums ir noteiktas raidorganizācijas, kurām ir nacionālās un reģionālās apraides atļaujas, tām ir tiesības nākt pie mums un prasīt šo apraides pakalpojumu. Tas nav tā, ka mēs mēcāmies viņiem virsū un dzenam kaut kādā apraidē. Mums ir pienākums šo apraidi nodrošināt. Pilnīgi precīzi, kā līdz šim analogajā apraidē LVRTC bija pienākums nodrošināt analogo apraidi.

A.Rožukalne

Nē, nē, es neturu jūs aizdomās..

T.Meisītis

Es tikai skaidroju..

A.Rožukalne

Es tikai gribu jautāt, vai ir iespējams tāds risinājums, kāds ir Igaunijā, kur bezmaksas kanāli ir viena frekvencē un pārējie kanāli - citā frekvencē?

T.Meisītis

Jā, ja valsts citādāk organizētu pāreju uz ciparu apraidi, tad..

G.Lidaka

Tā ir konkursa problēma..

A.Rožukalne

Tad tas ir iekšā līgumā?

T.Meisītis

Mēs šobrīd strādājam konkursa rezultātu izveidotajos noteikumos. Tādi tie ir. Es nezinu, kādas ir iespējas ko izmainīt. Ja kaut kas mainās, ja, teiksim, šobrīd procesa gaitā kas tiek mainīts konkursu rezultātu tiesiskajā regulējumā, tad mēs skatāmies, kā tas mūs ietekmē. Ja mēs redzam, ka tas mūsu tiesības aizskar, mēs, protams, nesēdētu rokas klēpī salikuši. Mēs strādājam atbilstoši teorētiskajam regulējumam, kāds tas ir. Ja jūs prasāt teorētiski, vai tas varēja būt citādāks, protams, ka varēja.

G.Lidaka

Paldies, Inta. Es gribēju vienu precizējumu. Mēs jau ļoti daudz esam analizējuši šo jautājumu, un nav nekādas jēgas vainot *Lattelecom*. Vienkārši tie konkursa noteikumi,

kas savulaik Satiksmes ministrijā tika izstrādāti, bija absolūti nesaprotami, neįēdzīgi, necaurspīdīgi un nepamatoti. Līdz ar to tā situācija ir tieši tāda, kāda tā ir. Un, kā to tagad risināt, tagad ir grūti pateikt. Varbūt tornis labāk zina, kāpēc tas konkurss bija tieši tāds, viņi vairāk piedalījās šajos pasākumos, bet principā tā ir, manuprāt, galvenā problēma, kāpēc mēs esam tur, kur mēs esam.

I.Brikše

Man ir precizējošs jautājums Līdakas kundzei, kas pārstāv visus asociācijas elektroniskos komerciālos medijus. Vai šī situācija kopumā ir neizdevīga arī elektronisko mediju tirgus attīstībai Latvijā?

G.Līdaka

Jā, tā problēma ir tā, ka iestrādātie noteikumi rada sarežģījumus arī *Lattelecom*, tai skaitā, ar termiņiem un laikiem, kur viņi nevar atpelnīt savas investīcijas un cīnās par izdzīvošanu. Un tas 70 kanālu skaits, , tā mašīnērija, kas ir jānodrošina četrus gadus, manuprāt, ir diezgan nereāla, un līdz ar to mēs maksājam dārgāk. Kā to risināt – es nezinu. Vai var mainīt konkursa noteikumus vai atcelt, to mēs nezinām. Protams, ka tie ir neizdevīgi no visiem aspektiem gan *Lattelecom*, gan arī mums.

I.Brikše

Kopumā patiesībā visi elektroniskie mediji, kas raida Latvijā, latviešu valodā un arī tie, kas raida arī krievu valodā, bet, kas ir orientēti uz lokālo auditoriju, šajā gadījumā cieš un netiek atbalstīti.

K.Ozoliņš

Principā ir tā. Kad vajag pastāvēt.. vai es vairāk varu teikt kā komercmedijs, teiksim, vienam nacionālās apraides kanālam gadā ir nepieciešami ap 6-7 miljoniem latu. Tās ir izmaksas, lai pilnvērtīgi ražotu ziņas un tā tālāk.

Ja mēs redzam, ka mums kaimiņvalstīs, Lietuvā un Igaunijā, viena nacionālā kanāla apraide izmaksās 200-300 000 latu un ja mums tiek prasīti 700 000 latu, tad mēs varam parēķināt, ka mums katru gadu 300-400 000 latu aizplūdis nevis uz programmu veidošanu, bet uz apraidi. Tad tas noteikti nozīme, ka tas viss ir maksas spiediens arī sabiedriskajiem medijiem, kas diviem kanāliem ir gandrīz miljons latu, kas varētu tikt tērēti satura veidošanai, bet mēs maksāsim par to, ka ir bijuši šādi konkursa noteikumi.

I.Brikše

Jā! Bucenieces kundzes šodien nav, bet Gekas kundze pārstāv padomi, un patiesībā šis ir jautājums, kur padome arī visu laiku ir bijusi sarunās ar Satiksmes ministriju un padome reāli pārstāvēja visas industrijas intereses.

G.Līdaka

Es domāju, ka arī par konkursu varbūt viņi zina ko vairāk.

I.Brikše

Šī ir izveidojusies situācija, vai jūs mums varētu izskaidrot vienkārši tās problēmas, kas pašlaik cilvēkiem ir pastarpināti radušās, jo vienkārši maksās vairāk par apraidi un spiediens tas arī ir medijiem, kas ir sliktākā tirgus situācijā, kā tie savā attīstībā varēja būt.

Dz.Geka

Kaut arī es šodien pārstāvu padomi, droši vien es nevarēšu izsmeltoši uz šo jautājumu atbildēt, jo padomi pēdējo divu gadu laikā faktiski visur pārstāv Dace Buceniece, un padomes locekļi lielā mērā netiek informēti par visu, kas notiek. Tā kā droši vien, ka varbūt Bucenieces kundze varētu arī pastāstīt.

Kas pārējos padomes locekļus varbūt satrauca, ir, ka šajā gadījumā sabiedriskā radio un sabiedriskās televīzijas nacionālais pasūtījums faktiski nevar tikt izpildīts. Ja programmas, kas ir saražotas, ja tās nenokļūst līdz skatītājam un klausītājam, tad jau tas ir tāds kāzuss – kāpēc valstij ir jādod nauda nacionālajam pasūtījumam, ja, teiksim, radio tagad pietrūkst 143 000, lai varētu kanālu 4 un Klasiku raidīt visā Latvijā. Ja viņi to neraida, tad kāda jēga vispār tam nacionālajam pasūtījumam?

Es domāju, ka šeit ir radušās tik daudz neskaidrību un tādas putras, bet es domāju, ka mēs pie šī galda sēžam jau vairākas nedēļas un redzam, ka tā ir tikai daļa no tā, kas valstī notiek, jo tas, ka daudzas lietas notiek kaut kā aizgādnē vai kāda grupējuma interesēs, tā tas ir. Es nezinu, kurā brīdī un kas to varēs pārlautz, jo liekas, ka būtu loģiski, ja valsts maksātu par apraidi, nevis to darītu no nacionālā pasūtījuma naudas, kas tiek piešķirta radio un televīzijai. Iznāk, ka, ja tu 2 miljonus maksā apraidei, tad programmām iznāk divi miljoni. Bet, ja naudas paliek vēl mazāk, tad rezultātā tu samaksā par māju un elektrību, par apraidi un tev programmām paliek divi lati. Tad tā visa jēga ir kaut kā ačgārna. Varbūt visiem kopā jāmēģina ko sakārtot.

I.Brikše

Tad man ir vēl viens precizējošs jautājums. Vai tad padomē nav bijis kāds kopīgs lēmums, balsojums, dokuments, kādā veidā, ar kādām interesēm ieiet konkursa veidošanā, konkursa, nolikuma izstrādāšanā? Es domāju, ka padome tur piedalījās.

Dz.Geka

Protams, ka padome tur piedalījās un ir šie lēmumi, bet, kā Dombura kungs pirms laika teica tādus viedus vārdus, ka juristi valstī ir uzurpējuši varu. Protams, ka šie dokumenti formāli ir, bet ir šī viena lieta – juridiski varbūt viss ir pareizi, bet tad, kad tas nonāk līdz sabiedrības interesēm, tad iznāk tā, ka tās nemaz netiek aizstāvētas. Vai otrādi – ir sabiedrības intereses, mēs pieņemam lēmumu, bet juristi pasaka, ka tur ir tāds punkts, ko tā nemaz tā nevar. Tās ir lielas pretrunas. Jā, protams, mums ir šie dokumenti, mēs tos varam pacelt, bet nu..

I.Brikše

Jā, paldies. Jautājumi vēl? Lūdzu!

Dz.Kolāts

Labdien! Īsi par dažām praktiskām lietām, ko pieminēja Dzintra Geka un ko pieminēja mūsu sakarā. Es varu nebūt precīzs, tad, ja es nemaldos, tad valdībai vajadzēja janvāra nogalē, ja es nemaldos, tika minēts 19.datums, precizēt tāpat šo pārejas procedūru ar konkrētiem datumiem, es tā sapratu no padomes vadības.

I.Brikše

Runa ir par šo gadu?

Dz.Kolāts

Jā, par šo gadu un par tālākiem gadiem, kas izrietētu no šī gada. Tādā gadījumā pieminētais radio staciju deficīts varētu tikt segts ar atlikto maksājumu, jo, ja būs

skaidrība par tarifiem attiecībā no komersanta un torņa puses, tad līdz ar to varētu, iespējams, pozitīvi risināt tarifu jautājumus, kuri paliek, teiksim, torņa kompetencē. Tai skaitā, radio. Tad nu tie varētu krist, un mēs varētu, teiksim, tā, maksāt tik, cik tagad, bet daļa no tā varētu būt atliktais maksājums. Man ir tāds aicinājums darba grupas locekļiem, politiķiem droši vien, noskaidrot, vai Ministru kabinets ir pieņēmis šādu lēmumu. Cik es zinu, tad nav. Un, ja nav, tad mudināt to darīt, jo no tā ir atkarīgs, cik mēs ilgi varēsim nacionālās programmas raidīt.

Otra lieta – es nezinu, laikam vairāk *Lattelecom* pusē šobrīd ir sarunas, ka radio programmas varētu iet digitālajā paketē. Viens arguments ir drošības arguments, jo tad strādātu visur.. galu galā vienkāršā valodā – radio skanētu no televīzijas. Tas viens labais moments ir tas, ka radio aktīvi strādā dienā, kas līdz ar to ir drošības elements. Bet es saku, ka tas ir neformāli, es nezinu, vai tā ir, ka *Lattelecom* puse vēl laikam tā kā pētīs, vai tas vispār der vai neder, vai tur ir kādi milzīgi šķēršļi un varbūt galu galā to varētu ieviest ātrāk. Paldies.

I.Brikše

Vai tas nebūs komercnoslēpums, ja jūs pastāstīsiet, kādas ir iespējas attiecībā uz digitālo radio?

T.Meisītis

Es tiešām nemāku uz šo jautājumu atbildēt. Es varu noskaidrot un nākamnedēļ šo jautājumu noreferēt. Neesmu piedalījies šajās sarunās. Nemāku teikt.

I.Brikše

Labi, paldies!

U.Lavrinovičs

Es varbūt tehnoloģiski varu pateikt. Faktiski lēmums par to, vai to darīt vai nē, ir komersanta rokās. Kas attiecas uz to, kā to īstenot, tas ir mazliet sarežģītāk, jo tur ir nepieciešams zināms skaits mazu, melnu papildu kastīšu, kuras ieskrūvē attiecīgajos *Lattelecom* skapjos ar lampiņām, kas mirkšķinās. Es šodien nevaru pateikt, cik tas izmaksā, bet neapšaubāmi kādu papildu naudu *Lattelecom* gribēs no radio par šo infrastruktūras investīcijas vai kādā citādākā veidā atpelnīt. Bet tikai tā voluntāri kādu slēdzīti pagriezt pašreizējā sistēmā – tas nav iespējams.

I.Brikše

Paldies!

U.Lavrinovičs

Tās kastītes gan nav *mega* dārgas. Tie nav miljoni.

I.Brikše

Vēl jautājumi, izteikumi. Jā, lūdzu,

T.Meisītis

Par apraides izmaksām. Gribēju noprecizēt, ka runa nav par 700 000. Šeit mēs runājam par 648 000 pēc pilnīgas analogās televīzijas atslēgšanas. Tā ir būtiska atšķirība. Ir jāpievērš uzmanība arī tiesiskajam regulējumam, kur Ministru kabineta noteikumi, - precīzi neatceros, kuri – nosaka, ka pārejas periodā, laika periodā, kamēr tiek nodrošināta analogā un ciparu apraide, šīs izmaksas sedz raidorganizācijas. Tieši

tā iemesla dēļ ir daļā, ko *Lattelecom* piemēro, par ko mēs esam informējuši visas raidorganizācijas, ieskaitot TV3. Tie ir tarifi šajā posmā, kamēr ir abi šie formāti, ir ievērojami zemāki. Tātad par šo pilno cenu ir runa no brīža, kad analogā apraide tiek atslēgta.

I.Brikše

Labi, paldies! Vēl jautājumi? Jā, lūdzu! [*Klusums*].

Tad tā, kā mēs pašlaik esam tādā fragmentētākā stāvoklī, rakstot gala ziņojumu, tad par šo jautājumu, vai jūs piekrītat, ka mēs to atsevišķi iestrādājam arī gala ziņojumā, kas gan neattiecas tikai uz sabiedrisko mediju, bet mums ir atsevišķa struktūras daļa, kas ir, tā sauktās, „blaknes”, ko mēs bijām tā nosaukuši – respektīvi, tie ir tie jautājumi, kas ietekmē gan sabiedrisko mediju, gan kopumā arī sistēmas jautājumu un patiesībā ietekmē arī plašāku situāciju, jo tas skar arī iespējamības, kādas ir arī komerciālajiem medijiem radīt kvalitatīvas programmas Latvijā. Latviešu valodā – jo īpaši. Piekrīt visi? Jā, paldies! [*Iebildumi netiek izteikti*].

Otrs mūsu pagājušās nedēļas nepabeigtais darbs ir reklāmas jautājumi un iespējamības, ka mūsu sabiedriskie mediji varētu, iespējams, labāk un efektīvāk izmantot to iespēju, ko garantē likums pašlaik un arī nākotnē, respektīvi, līdzdalība reklāmas tirgū. Pagājušajā reizē mēs jau sākām par to diskutēt, parādījās dažādi viedokļi un nesaprašanās, bet mēs varētu vēlreiz pie šī jautājuma atgriezties. Tāpēc es lūgtu Ģirtam konstruktīvu kopsavilkumu, mums atgādinot tās galvenās lietas, kas būtu diskutējamas, un līdz ar to mēs varētu atkal uzdot jautājumus un atkal, iespējams, vienoties par kādām jaunām iespējām Latvijā attiecībā uz sabiedrisko mediju.

Ģ.Ozols

Labrīt visiem! Ģirts Ozols, Latvijas Reklāmas asociācija. Sākšu es ar Elektronisko mediju likuma sadaļu. Kā jau es minēju sadarbība ar Nacionālo radio un televīzijas padome ir bijusi ļoti intensīva pēdējos gadus, savukārt, ja mēs raugāties uz pašreizējo Elektronisko mediju likumprojektu, tad asociācijai ir iebildes septiņos būtiskos punktos, kurus mēs atkārtoti esam diskutējuši. Rīt mums ir paredzēta nākamā tikšanās ar padomi, lai diskutētu.

Šeit es gribētu vērst uzmanību uz divām lietām, mūsaprāt, ļoti būtiskām. Pirmkārt, esošā redakcijā ir pateikts, ka, runājot par internetu kā tādu, internets šeit netiek uztverts kā elektroniskais medijs vispār. Ja mēs raugāties uz likuma pirmo pantu, termiņiem, tad elektroniskais medijs ir „privātpersona, kas ir saņēmusi apraides vai retranslācijas atļauju, kam ir redakcionālā neatkarība par izplatītās programmas satura izvēli un kura nosaka veidu, kādā tas tiek izplatīts”. Jāsaka, ka visi lieliski saprot, ka interneta platformas, vienalga, kā tās nosauktu, Latvijā netiek licencētas, un mums jau vēsturiski, jau 18 mēnešus atpakaļ, ir bijis ierosinājums, ka pie definīcijām ir jābūt arī „interneta televīzijai”, „interneta radio”, ka arī šāda veida medijam būtu jābūt licencētiem.

Otra sadaļa ir būtiska gan no praktiskā viedokļa, gan kaut kādā mērā arī no politiskā viedokļa, ir apraides reklāmas valoda. Reklāmas valodas jautājums pašreizējā likumā ir minēts, ka reklāmas valodai ir jābūt, vai nu programmas valodā vai valsts valodā, bet tajā pašā laikā absolūti nekur nav atrunāts, kas ir „programmas valoda”. Mēs lieliski saprotam, ka programmai var būt oriģinālā valoda, mēs saprotam, ka

programma var būt subtitrēta un mēs saprotam, ka programma var būt ieskaņota. Mūsu mēģinājumi šo jautājumu atrisināt līdz šim nav bijuši veiksmīgi. Cerams, ka rītdienas mūsu kopējā tikšanās būs veiksmīgāka.

Turpinot par finansējumu, kas attiecas ne tikai uz reklāmu, bet gan uz vecām likuma redakcijām, bet arī uz pašām svaigākajām. Mulsinoši, ko jau arī minēja jautājumā, kas tika šorīt risināts. Mulsinoši ir tas, ka, runājot par valsts dotāciju, atšifrējums, kam – mērķis valsts dotācijai kā tādai – arī pašreizējā likumprojekta redakcijā ir ne tikai valsts pasūtījuma realizācija, bet arī infrastruktūras uzturēšana, attīstība, apraide. Ir runa par to, ka likumprojektā ir nofiksēts tas, ka valsts dotācijai būtībā ir jāsedz absolūti viss. Bet, ja mēs atgriezamies pie tā, kādu darbību būtībā var veikt sabiedriskais medijs, tad mēs saprotam, ka bez nacionālā pasūtījuma ir arī reklāmas ieņēmumi, ir saimnieciskā darbība un šīs lietas nekādā veidā nav precīzi nodefinētas, kas un uz ko attiecas. Normāli būtu, kāda ir arī Eiropas Savienības prakse, ka, ja ir valsts dotācija, tad valsts dotācija ir precīzi adresēta nacionālā pasūtījuma realizācijai. Šajā gadījumā šāds risinājums nav piedāvāts.

Nedaudz vēl ieskatoties vēl uz priekšu pie sabiedriskajiem medijiem, atgriežoties pie valodas, skaidrs ir tas un asociācijas ierosinājums ir tas, ka sabiedrisko mediju kontekstā reklāmas valoda būtu jānofiksē kā valsts valoda.

Par reklāmu pieejamību mēs varētu runāt dažādi. Ja mēs runājam reklāmas izpratnē, tad faktiski mūsu rosinājums, arī, raugoties uz priekšu, sabiedrisko mediju gadījumā, jo īpaši televīzijas, precīzi nofiksēt, tā saucamo, *prime time* laiku. Pašlaik tāda oficiālā vīzija, kam mēs visi esam piekrituši un akcentējuši, ka sabiedriskais medijs, konkrēti televīzija, par savu *prime time* uzskata laiku no 20:00 līdz 22:00 vakarā. Līdz ar ko viņi to mākslīgi sašaurina tā iemesla dēļ, ka nav iespējams piegādāt programmas, kas varētu nodrošināt atbilstoši auditorijai. Šeit ir jāatgriežas pie 18:00 -22:00.

Par ekskluzivitāti un reklāmu kā tādu – arī ir būtisks aspekts. Mūsu darba grupā bija arī vairākas versijas par to, ka būtu jāpiefiksē kādi sabiedriskie pasākumi, notikumi sabiedriskajam medijam ar likumu jāatspoguļo savās programmās. Šeit no Reklāmas asociācijas skatu punkta būtu jānodefinē konkrētas minimālās auditorijas pasākumā vai auditorijas kā mediju auditorijas, kuras sasniežot, šiem projektiem būtu jābūt sabiedriskā medija saturā. Paldies!

I.Brikše

Paldies! Jautājumi. Lūdzu!

L.Liepiņa

Vai es pareizi sapratu, ka jūs no Reklāmas asociācijas iestājaties par to, ka reklāma būtu tikai valsts valodā?

Ģ.Ozols

Sabiedriskā medijā, jā.

L.Liepiņa

Ļoti labi.

I.Brikše

Man ir jautājums par valodu arī. Raugi, ir raidījumi krievu valodā gan Latvijas Radio, gan Latvijas Televīzijā. Vai reklāma latviešu valodā būtu attiecināma arī pie šiem raidījumiem, kā, piemēram, ziņas krievu valodā vai radio 4.kanāls ir krievu valodā. Ko darīt ar tiem?

G.Ozols

Šeit ir jāpiebilst, ka lielākā domstarpība ir diskusijas, runājot par iepriekšējo likumu un pašreizējo, kas attiecas uz visiem elektroniskajiem medijiem, ir acīmredzami ir vēl līdz galam nepabeigti par retranslēto kanālu ietekmi uz sabiedrību kopumā. Tas ir vairāk politisks jautājums. Kas attiecas uz sabiedriskajiem medijiem, kuru oriģinālās programmas ir citās valodās, respektīvi, mēs varam iedomāties, ka sabiedriskajos medijos varētu būtu programmas, kas ir adresētas konkrētai diasporai, teiksim, 7.kanālā. Piemēram, ukraiņu valodā. Šeit, protams, reklāma varētu būt programmas valodā, bet šeit vairāk nebūtu interpretācijas, kādas tās pašlaik pastāv. Faktiski pašlaik pie pašreizējās likumdošanas reklāma var būt jebkādā valodā. Faktiski.

I.Brikše

Respektīvi, tas precizējums būtu tāds, ka reklāma pamatā ir valsts valodā, izņemot tos gadījumus, kad pats raidījums ir oriģinālr Raidījums.

G.Ozols

Jā, kad raidījums ir oriģinālr Raidījums, programmas valodā līdz ar to.

I.Brikše

Jā, paldies! Lūdzu!

G.Lidaka

Es gribēju precizēt. Kāda ir Reklāmas asociācijas nostāja vispār par reklāmu sabiedriskajos medijos?

G.Ozols

Esmu minējis, jau sākot no pirmās sarunas Ministru kabinetā, ka Reklāmas asociācija iziet no esošās situācijas. Mēs ļoti labi saprotam, ka abonentmaksā sabiedriskajiem medijiem nav iespējama un ka komercmediji pašreizējā situācijā nevar subsidēt sabiedriskā medija aiziešanu no reklāmas tirgus. Līdz ar to pašreizējā situācijā kā tādā kopumā mēs uzskatām, ka Latvijas sabiedriskais medijs ir reklāmas tirgū. Ja mēs runājam par nākotnes likumprojektu, kas attiektos tikai un vienīgi uz sabiedriskajiem medijiem, tad mūsu redzējums ir tas, ka ir jānosprauž vidējais termiņš, kurā sabiedriskais medijs no reklāmas tirgus aiziet prom.

G.Lidaka

Vai jūs redzat iespēju, jūs pagājušajā reizē ļoti uzskatāmi demonstrējāt, ka sabiedriskie mediji nav spējīgi efektīvi pārdot tirgū reklāmu, vai jūs redzat iespēju, ka tas notiktu kaut kā kvalitatīvāki, lai netiktu kropļots reklāmas tirgus?

G.Ozols

Man uzreiz ir replika, ka pagājušajā reizē es runāju tikai un vienīgi par televīziju.

G.Lidaka

Jā.

G.Ozols

Ja mēs raugāties uz sabiedrisko mediju - Latvijas Radio kontekstā, tad šī performance jeb sniegums no Latvijas Radio puses ir ļoti labs, jo auditorija ir pieaugusi un ir pieaugusi tirgus daļa reālos reklāmas ieņēmumos pašreizējā situācijā. Līdz ar to replika attiecas uz to, ka pagājušajā reizē es runāju par sabiedrisko televīziju.

Sabiedriskā televīzija ar to, ka ne tikai tai ir auditorijas kritums un ir arī reklāmas apjoma kritums, bet vēl lielāks un vēl būtiskāks ir reālo reklāmas ieņēmumu kritums, kas nozīmē to, ka televīzijas gadījumā mēs nevaram runāt par konservatīvu cenu politiku. Šeit tāda retorika pastāv, arī medijos ir lasīts, ka „mums ir konservatīva cenu politika”. Nē! Tie dati, kas ir mūsu rīcībā, liecina par pretējo. Latvijas Televīzija arī lielā mērā ir galvenais faktors, kas nodarbojas ar cenu dempingu reklāmas tirgū. Tā ir tā reālā situācija.

J.Domburs

Ko darīt?

G.Lidaka

Jā, ko darīt?

G.Ozols

Ko darīt – pirmais un pats vienkāršākais ir sabiedriskajam medijam, ja sabiedriskais medijs ir reklāmas tirgū, no pārvaldītāja puses, no īpašnieku puses, ir jābūt precīzi nodefinētam, kāds ir mērķis reklāmas ienākumos. Ņemot vērā reklāmas tirgus situāciju, īpašnieks, pārvaldītājs var šo mērķi koriģēt kaut vai uz kvartāla fāzes, ņemot vērā konjunktūru, bet šādam mērķim būtībā ir jābūt. Izskatot visu iespējamo publiski pieejamo dokumentāciju, arī no radio un televīzijas puses, es neesmu atradis sabiedriskā medija televīzijas gadījumā nekad nofiksētu mērķi reklāmas ieņēmumiem. Protams, ir bijis budžeta apstiprinājums, kurā ir sadaļa „reklāma”, bet tajā pašā laikā, raugoties uz sabiedrisko mediju televīziju un raugāties uz budžetu un tā sadaļu ieņēmumos, kas ir „reklāma”, un pēc tam salīdzinām to ar aktuālajiem rezultātiem, tad nav jābūt sevišķi saprotošam reklāmas tirgū, lai saprastu, vai tā ir performance, vai tas ir sniegums, vai tas, ko izpildvara teica un garantēja, vai tas ir sasniegts vai nav. Nav nekādi sasniegts. Tas ir pats pirmais solis, kur īpašniekam, pārvaldītājam ir jānosaka mērķis. Ja mērķis nav noteikts, tad reklāmas apjoms var būt jebkāds, un sabiedriskais medijs spiež uz to, ka viņiem ir jādod dotācija.

G.Lidaka

Ozola kungs, te jau arī tā problēma ir, kāpēc arī komercmedijs vērsās pie Saeimas ar lūgumu kaut kādā veidā šo problēmu risināt, jo tā rezultātā sabiedriskā, valsts televīzija nav spējīga efektīvi pārdot reklāmu un atkal tiek prasīta papildu dotācija no budžeta. Te ir tas apburtais loks. Tāpēc gan Raidorganizāciju asociācija, gan Izdevēju asociācija iebilst pret šāda veida saimniekošanu sabiedriskā televīzijā. Pilnīgi kategoriski.

G.Ozols

Šeit ir divas iespējas – vai nu sabiedriskais medijs aiziet no reklāmas tirgus, bet mēs tikko apskatījām, ka tas nav reāli iespējams.

G.Līdaka

To mēs arī piedāvājām savā vēstulē.

G.Ozols

Un otra iespēja – sakārtot saimniecību šajā jautājumā.

G.Līdaka

Tad jājautā padomei, kāpēc tas nav iespējams?

Dz.Geka

Tas bija jautājums man?

G.Līdaka

Piedod, Dzintra, bez Tevis te neviena cita nav. Tu esi vienīgā. Piedod, ja.

Dz.Geka

Nē, nav jāatvainojas. Man tas pēc definīcijas būtu jādara. Man nāk prātā tāda asociācija – vakar bija tāda filma „Čūskas acs” un tajā bija tāds teksts, ka tikai tā var cilvēks kaut kur tikt, ja viņa platais smaids, platais, resnais smaids parādās televīzijā. Es domāju, ka tas lielā mērā pasaka atbildi, kāpēc sabiedriskās televīzijas un sabiedriskā radio vadītāji vienmēr iet *pa taisno* pie politiķiem un vienmēr *pa taisno* kaut ko sarunā. To četru gadu laikā, kopš es esmu padomē, es zinu tos gadījumus, - tur izdīc miljonu, tur izdīc divus miljonus. Es šorīt runāju pa telefonu arī ar iepriekšējiem padomes vadītājiem un televīziju.. Acīmredzot es nezinu, kam ir jānotiek, lai to varētu sakārtot, jo saprotiet, nacionālais pasūtījums un tas naudas trūkums.. ar to visu laiku tiek manipulēts. Katru reizi, kad padomē tiek runāts atkal par to, ka tās naudas nav. Ja paskatās protokolus četrus vai astoņus gadus atpakaļ, visu laiku it kā ir tas pats. Bet es esmu varbūt viena no nedaudzajiem, kā jūs zināt, padomē ir palikuši tikai seši locekļi vai piecarpus locekļi, - uzdodot šo jautājumu televīzijas ģenerāldirektoram, es arī nevaru saprast. Es arī esmu neatkarīgais producents, veidoju filmas – kā tas ir iespējams, ka, palaižot prom nacionālo seriālu, ja tajā tos 200 000 neieguldi, tu arī tajā reklāmā neatgūsti atpakaļ ne 200 000, ne 250 000, ne 300 000. Ir izveidojies tāds apburtais loks, jo droši vien arī radio un televīzijas ģenerāldirektori ir sapratuši, ka viņiem ir daudz vieglāk izdīt un šo naudu dabūt no politiķiem kaut kādā veidā, piesolot parādīt to plato smaids televīzijā vai radio. Varbūt tas no padomes puses tas nav pareizs teksts, bet tā ir tā patiesība, ko es kā režisors, kā neatkarīgs filmu veidotājs arī pateikt. Diemžēl tā tas ir.

I.Brikše

Jā, paldies! Lūdzu!

Dz.Kolāts

Jā, tur vairāki jautājumi par reklāmu un par to „plato smaids” pie viena. Nav jau tur.. tas ir jūtīgs temats. Tad es aicinu – faktus galdā. Tas, ka tā dīgšana notiek, tas faktiski ir vienīgais faktiskais iespējamais ceļš, kā es pagājušajā reizē izteicos „tuvu ētikas robežām”, lai kaut ko dabūtu. Bet tad tas ir nopietns pārmetums, ka par šo plato smaids kāds kaut ko ir dabūjis. Tā nav. Kaut gan risks pastāv.

Dz.Geka

Tas nebija tik precīzi domāts. Tas bija varbūt globāli. Bet jūs taču esat visi pieauguši cilvēki pie šī galda un saprotat – lielā mērā tā taču notiek.

Dz.Kolāts

Jā, un tad tālākais par reklāmu. Par radio man bija viens jautājums, bet, pasakot to, jūs jau to noņēmt. Bet paliek vēl daži jautājumi. Es tomēr, ja es pareizi sapratu, tad tādā gadījumā es iebilstu pret to – tas skar šajā gadījumā radio kanālu, kurš stāsta par lietām krievu valodā, – ja es pareizi sapratu, ka reklāma ir latviešu valodā, tad tas ienestu būtisku disharmoniju, un man šķiet, ka tas varētu ietekmēt kanāla klausītāju skaitu, jo tas jebkurā gadījumā ir disharmoniski cilvēkam, kurš klausās. Viņš var izvēlēties citu staciju, kurā būtu citi politiskie uzstādījumi. Tā, ka pret šādu reklāmas valodas interpretāciju es iebilstu – tai tomēr būtu jābūt raidījuma vai programmas valodā. Cits jautājums, ka tiešām būtu jādefinē raidījuma vai programmas valoda.

Otra lieta – var piekrist tam, ka, jā, par reklāmas ieņēmumu mērķiem runājot, droši vien likumā derētu, varbūt ne pārāk precīzi, bet pateikt, kādiem tad šiem mērķiem reklāmas ieņēmumiem tiktu lietoti. Daži no tiem, varu pieminēt, kaut vai tās ir kaut kas līdzīgs laboratorijai, runājot par nākotnes tehnoloģijām un tamlīdzīgām motivējošām lietām vai jauno žurnālistu apmācībai vai kam tamlīdzīgam. Tiesa gan es nedomāju, ka reklāmas ieņēmumu izlietošanas mērķu noteikšana likumā atbrīvotu no aizdomām par dempingiem. Tas ir noteikti kapitāla daļu turētāja, padomes, uzdevums vērtēt, vai attiecīgās cenas, cenu pielietošanas politikas vispār atbilst tirgus principiem, vai nē. Man nešķiet, ka šajā gadījumā tas, ka definētu, kam izlietos reklāmu [*ieņēmumus*], kaut kādā mērā ietekmē darbību reklāmas tirgū, izslēdzot dempinga variantus.

Vēl, ko es gribētu precizēt, jūs sacījāt kaut ko apmēram kā „obligāto notikumu atspoguļojumu sabiedrisko mediju programmās”. Es nezinu, ja es pareizi sapratu. Diezin vai likumā būtu pareizi noteikt, ka 4.maiju, 18.novembri un vēl piezīmēt, ka nekādā gadījumā nedrīkst runāt par 9.maiju, es mazliet ironizēju, bet tik precīzu lietu definējums, es nezinu, vai ir likuma jautājums.

I.Brikše

Paldies!

K.Ozoliņš

Bet varbūt tomēr ir nepieciešams izveidot kādu trīs, četru gadu plānu, kurā ir virzība uz to, vai sabiedriskais medijs ietu ārā. Pieņemsim, ka kaut vai tas pats reklāmas apjoms. Ja, teiksim, katru gadu ir zināms un ja tas ir uzstādījums, ka katru gadu samazinās reklāmas apjoms, tad es domāju, ka tas arī reklāmas nozarei varētu dot *premium*, lai sāktu nevis dempingot Latvijas Televīzija, bet viņiem būtu kaut kas unikālāks, ekskluzīvāks, nekā piedaloties tajā masu tirgū kopā ar komerciālajām raidorganizācijām.

Otra virziens, ko Girts, ja es pareizi sapratu, pagājušajā reizē minēja, ka ir mērķdotācijas, ir pasākumi, kuriem ir mērķdotācijas, un tajos gadījumos ir jautājums, vai reklāma var būt vai nevar būt. Ja principā ir jau finansējums saņemts par to, piemēram, olimpiādes gadījums, kur arī, es precīzi nezinu, bet, manuprāt, tur bija mērķdotācija, bet mēs zinām, ka tur ir papildu vēl divi, trīs lokāli sponsori, un tā ir tirgus kropļošana. Tad tik pat labi TV3 varētu nākt pie valsts un prasīt Pasaules čempionātam hokejā palīdzību un paralēli ņemt sponzoringu, teiksim, šo pakalpojumu. Tā, ka varbūt ir kādi soļi, kurus var ielikt kā to sakārtot un lai

ģenerāldirektori zina, ka viņi ir virzībā uz to, lai sabiedriskais medijs nebūtu reklāmas tirgū.

I.Brikše

Paldies!

G.Līdaka

Jānis par šo pašu, es pēc tam.

I.Brikše

Labi, Tu pēc tam.

J.Domburs

Man ir jautājums Kasparam Ozoliņam. Ja mēs pirms tam klausījāmie atsauces uz citām valstīm, labi – principā uz Baltijas valstīm, un versiju par to, ka Latvijai būtu jāseko, tad, izņemot Igauniju, par kuru ir diezgan pretrunīgas, lai neteiktu negatīvas atsauksmes par to, kā viņiem izdevās realizēt sabiedriskā medija iziešanu no reklāmas tirgus, mēs arī iepriekš, kur bija Mellakaula kunga un Bucenieces kundzes prezentācijās bija redzams, ka faktiski visa Eiropa funkcionē tā, ka sabiedriskie mediji ir palikuši reklāmas tirgū. Kāpēc jūs redzat, ka šajā nozarē mums būtu jāiet pret starptautisko pieredzi.

K.Ozoliņš

Es domāju, ka tā nav, ka visa Eiropa. Ir dažādas valstis un ir dažādi noteikumi. Igaunijā, teiksim, ir sabiedriskais medijs ārpus reklāmas tirgus un līdz ar to sabiedriskajam medijam ir cits budžets. Lietuvā šobrīd notiek tāda pati diskusija par sabiedriskā medija iešanu ārā no reklāmas tirgus. Droši vien katrai valstij ir sava vēsture, bet mēs šobrīd runājam par to, ka vajag sakārtot vidi – kam var piesaistīt reklāmu un lai nav kaut kāda dubulta piesaistīšana, gan dotācija, gan reklāmas, kas beigu beigās padara daudz grūtāku šo tirgu privātajiem kanāliem, lai strādātu.

I.Brikše

Gunta.

G.Līdaka

Jā, mēs šo unikālo modeli veidojam tāpēc, ka mēs nespējam savākties. Jāni, tas Tev replikai. *[Smieklī]*.

Es īstenībā gribēju turpināt par citu lietu. Ozolu kungs tikko pateica vienu ļoti unikālu lietu attiecībā uz radio reklāmas tirgu, kurš strādā ļoti veiksmīgi reklāmas tirgū. Tad es gribētu turpināt tēmu par koncesiju. Tādā gadījumā neiztur kritiku nekādi argumenti, ka nevaram iegūt reklāmas ieņēmumus Latvijas Radio, manuprāt, tomēr – cik ļoti nepieciešama būtu šī Latvijas Radio 2 koncesija?

Ģ.Ozols

Es mēģināšu atbildēt uz lielāko daļu no jautājumiem, replikām. Sākšu no otras puses Guntas jautājumam. Par Latvijas Radio 2 nodošanu koncesijā jau pirmajā sanāksmē pie Dombrovska kunga es minēju, ka šis lēmums, raugoties no Reklāmas asociācijas vai reklāmas tirgus viedokļa, ir absolūti neizprotams tāpēc, ka, protams, neieejot niansēs, bet zinot reklāmas ieņēmumus ar potenciālo kļūdu 10-15% un Latvijas Radio 2.kanāla personāla skaitu, tad, ja šai stacijai ir negatīva bilance vai naudas plūsma, bet

tad ļoti maz negatīva. Visdrīzāk, es pieņemu, runājot par atsevišķi ņemtām radio stacijām, vai skatoties sabiedrisko mediju kopumā, šis kā reiz no biznesa viedokļa ir pati veiksmīgākā sadaļa. Es pieņemu, ka pārējās sadaļas ir mazāk veiksmīgas, bet neviens tās īsti arī nevēlas. Tas varētu būt tas arguments, kāpēc šī sadaļa tiek atdalīta un nodota tālāk koncesijā. No reklāmas tirgus viedokļa tas ir absolūti neizprotams lēmums. Tas ir par Latvijas Radio.

Par Kaspara minējumu, ko es jau pagājušajā nedēļā teicu – jā, ja sabiedriskais medijs, nosaucam to par „biržu”, tātad „biržā” nopērk olimpiādi vai hokeja čempionātu, tad būtībā tas ir Eiropas Savienības normu pārkāpums, ja pie šīm programmām tiek ņemta klāt reklāma vai sponsorings. To es jau pagājušajā reizē minēju, un tas ir mūsu likumdošanas pārpratoms. Faktiski komercstacijas, komercorganizācijas var vērsties „kaut kur” šajā jautājumā.

Tas, ka sabiedriskajam medijam ir jāpiedalās ir jāpiedalās šajā „biržā” un ir jāmēģina šīs programmas iegūt sev, tas ir cits jautājums. Jautājums ir par to, kas notiek ar ieņēmumu daļu reklāmām, un tas pašlaik Latvijas gadījumā tiek pārkāpts.

Runājot par Kolāta kunga minēto, par valodu – es absolūti piekritu. Būtībā tas jautājums kā tāds līdz šim nav bijis sakārtots, un arī pēdējā likumdošana, kāda mums ir, tas, kas gāja rudenī uz otro lasījumu, bet neaizgāja, tur arī nav šis jautājums atrisināts, par valodu runājot. Protams, ka šis ir papildu sensitīvs jautājums dažādu politisko apsvērumu dēļ.

Vēlreiz par finansējumu. Iespējams, es līdz galam netiku izprasts pareizi. Pašreiz likumā ir ierakstīts, ka tiešām valsts dotācija sedz ne tikai nacionālo pasūtījumu, bet arī infrastruktūru, apraidi un visu, visu pārējo. Tās trīs sadaļas, kas paliek pāri, bez valsts dotācijas, kas ir saimnieciskā darbība, sponsorējumi, labdarības iemaksas un līdzīgi, kā arī reklāmas ieņēmumi, faktiski vienalga atšķiras; tas vienalga paliek ārpusē un ir kā piedēklis. Sabiedriskā medija, Latvijas Televīzijas gadījumā šīs piedevas ir aptuveni trešā daļa no budžeta. Būtībā, ja Nacionālā radio un televīzijas padome nekad nav sabiedriskajam medijam, Latvijas Televīzijai devusi ar kādu konkrētu mērķi vai uzstādījumu, kādiem ir jābūt reklāmas ieņēmumiem, tad tas ir brīvi izvēlēts cipars. Var spēlēt, gribi – var nespēlēt. Tā ir tā būtība, ko es vēlējos uzsvērt un kas man likās būtiski.

I.Brikše

Paldies. Tagad Gunta.

G.Lidaka

Jā, es gribēju turpināt šajā sakarā. Man ir viens ļoti būtiski neizprotams jautājums, tāpēc es šeit gribētu iesaistīt Cilvēktiesību komisijas deputātus. Kāpēc steidzamības kārtībā vēl vecajā likumā tika iestrādāta norma par koncesiju? Ja diskusija vēl joprojām ir.. Un arī padomei, tajā skaitā, kas virzīja šo jautājumu uz Cilvēktiesību komisiju. Kādi ir deputātu argumenti, kāpēc tas bija tik steidzami jāizdara?

A.Cālīte-Duļevska

Es atvainojos, es arī gribētu par šo pašu.

I.Brikše

Tagad ir divi pēc kārtas.

A.Cālīte-Duļevska

Tas atbilst tieši kontekstam. Pēc tam man nebūs jēgas uzdot. Runājot par koncesiju, man nāk prātā tas, kā tika nodots koncesijā Muzikālais teātris. Tur varbūt bija citi noteikumi bija, bet arī Kārīna Pētersone apgalvoja gandrīz, es nezinu, zvērot pie kā, ka valstij šo māju atdos labākā stāvoklī. Mēs tagad redzam, kas ir noticis ar „La Rocca”. Mēs ceram, vai mēs vispār to dabūsim atpakaļ jebkādā stāvoklī. Arī šī nodošana koncesijā man ārkārtīgi atgādina šo modeli. Kurš uzņemsies atbildību par to, ja notiks šīs maiņas? Un galu galā, kā šīs atbildības izpaudīsies, - vai likumdošanas kārtībā vai, teiksim, cilvēks saņems sodu par likuma pārkāpumu, vai viņam būs jāsamaksā kāda nauda, vai, es nezinu, viņš publiski tiks nostādīts Doma laukumā un visi varēs pateikt, ko par viņu domā? Kā tas notiks?

I.Brikše

Dzintris bija nākamais pēc kārtas.

Dz.Kolāts

Jā, nu droši vien es būtu viens no tiem, kam to uzstādīt, esmu es. Es tā uzskatu, ka droši vien..

A.Cālīte-Duļevska

Vēl jau nekas nav noticis.

Dz.Kolāts

Jā, vēl nav. Varbūt pēc tam ordeni iedos un viss būs ļoti labi. Es gan nezinu par Muzikālo teātri, vai tā bija koncesija?

A.Cālīte-Duļevska

Jā, to izīrēja uz laiku.

Dz.Kolāts

Jā, nu, labi. Pieņemsim, ka tas ir tā. Tagad ir cits likums. PPP likums. *[Publiskās un privātās partnerības likums]*.

Es gribu atbildēt uz to, ko daudzi ir teikuši, manuprāt, manas dzīves cienīto kolēģu, personu tādēļ, ka reklāmas tirgū ienāks būtībā privātais spēlētājs. Jauns, liels un diezgan lēts. Tas ir gan. Jā, nu tā ir. Tajā pašā laikā, mēs koncesiju, ja arī gribētu, nevaram apstādināt bez juridiskām sekām. Jo ir konsultanti, kam par to ir jāmaksā nauda, ja līgumi tiek pārtraukti un viņi tālāk nestrādā politisku iemeslu dēļ. Tādā gadījumā tā nauda viņiem vienai ir jāmaksā.

Kas attiecas par pārējo daļu, patiešām tā varētu likties, bet es biju.. attiecībā uz to, kā kolēģis teica, reklāmas pārdošana iet diezgan labi, bet vienai nevar dabūt pozitīvu naudas plūsmu.

Tur ir divi argumenti, pirmais arguments - ir administrācija. „Atlaidiet”, es dzirdu. Ir atlaista 1/3 darbinieku, tai skaitā, administrācijā vairāk par pusi – 60%. Tur vairāk nav kur. Arī pie šīs administrācijas un pie šīs valsts, teiksim, administratīvā mehānisma, kas ir jāizpilda attiecībā uz Valsts kontroli un citos aspektos, pilnīgi racionāla pārdošana ar „plus zīmi” nav iespējama. Es biju mazliet pārsteigts, kad finanšu un ekonomiskajā pamatojumā konsultanti nāca klajā ar to, ka, ja ir visi, ne tikai tiešās, bet arī netiešās un, tā saucamās, *allocētās* jeb attiecināmās izmaksas, bilance ir negatīva. Arī tagad, pie diezgan labas pārdošanas bilance ir vēl arvien negatīva. Nedaudz, bet negatīva. Līdz ar to mēs izdarām divas lietas.. Bez tam vēl, ko pateica

ekonomiskais konsultants, šo akceptēja gan Radio valde un padome, un šo akceptēja arī Centrālā finanšu un līgumu aģentūra, kas vēlreiz gāja cauri šiem aprēķiniem, rūpīgi skatoties, vai tiem ir loģisks pamats. Atbilde mums ir – un loģisks pamats tam visam ir. Ir ļoti viegli spekulēt un interpretēt, ka tur vispār vajadzētu labāk strādāt. Bet, ja mēs paskatāmies ciparus, loģika ir nepielūdzama. Diemžēl tas ir negatīvi. Līdz ar to uzņēmumam ir divi ieguvumi – 1) tiek kompensēta šī mazā, tomēr negatīvā naudas plūsma, 2) uzņēmums saņem nomas naudu.

Tas par to, ka „var notikt visādi”, var tikt kanāls „nolaists uz grunti”, jā, tas ir konkursa nolikuma, līguma un citu dokumentu jautājums, lai pēc iespējas minimizētu šādu situāciju. Tas ir mans viedoklis.

I.Brikše

Paldies!

Dz.Geka

Tā, man vispirms ir atbilde Ozola kungam. Televīzija reklāmas ieņēmumus plāno un padome nevar pateikt, ka jums nākošajā gadā ir jānopelna pusmiljons vai miljons. Televīzija plāno, viņi mums to iesniedz un mēs apstiprinām.

Bet arī tas katru reizi ir, protams, tas, ka neizdodas izpildīt, bet saprotiet, ar to jau ir tā lielā atšķirība. Ja komercuzņēmuma vadītājs neizpilda plānu, viņu var atlaist, bet sabiedriskā medija vadītāju nevar atlaist, jo, mēs zinām, ka ir dažādi apstākļi, un valstij, par laimi vai par nelaimi, ir krīze. Līdz ar to arī ar to var vienmēr atrunāties. Bet tas tiek plānots un apstiprināts. Tas, vai tas tiek vai netiek izpildīts, tas ir cits jautājums.

Runājot par Latvijas Radio 2 koncesiju, es varu teikt, ka es padomē neesmu bijusi tās atbalsītājs, taču padome apstiprina Latvijas Radio un Latvijas Televīzijas ģenerāldirektoru, un mums ir viņam jāuzticas. Mēs šajā gadījumā arī uzticējāmies Kolāta kungam, kurš pierādīja mums, ka tas ir jādara, bet tajā pašā laikā tas netika no visiem aspektiem izdiskutēts, apsvērts, jo tad, kad atklājās, ka, protams, ka reklāmas aģentūra neņem pretī radio un televīzijas paketējumu bez Latvijas Radio 2 un, protams, mums daudzu gadu garumā tika stāstīts, ka Radio 2 pelna un viņi ļoti daudz ienes līdzekļus, bet viņi arī iztērē. Bet tad ir jautājums, ja Radio 2, es teikšu tādos rupjos ciparos, pieņemsim, ka viņi gadā iztērē no valsts naudas 180 000, bet viņi nopelna 160 000. Labi, bet viņi tomēr nacionālajam pasūtījumam arī ir vajadzīgi un viņi arī piesaista klausītājus, viņi rezultātā.. pieņemsim, cits kanāls gadā ir ieņēmis tikai 20 000, bet iztērējis 300 000, bet tāpēc tas ir sabiedriskais medijs, kam ir citas funkcijas un kam ir tautai jānes šī misija, bet es neesmu par Radio 2 koncesiju. Es neesmu nekad bijusi līdz galam pārliecināta, ka tas ir pareizi, jo tur nav izsvērts, cik ir tie ieguvumi un cik ir tie zaudējumi, bet tā tas ir noticis.

I.Brikše

Labi, paldies!

Ģ.Ozols

Maza replika par Latvijas Radio 2. Tā argumentācija un doma nebija par to, ka ir kādi cilvēki jāatlaiž vai ka būtu efektīvāk jāstrādā. Ja mēs raugāmies uz mediju tirgu pagājušajā gadā, tas ir, uz 2009.gada mediju tirgu kā tādu, tad, ja Latvijas Radio fiskāli ir beidzis šo gadu ar 20 vai pat 50-60 000 latu zaudējumiem, tad tas ir ļoti labs sniegums pie tā, kas pagājušajā gadā notika Latvijas mediju tirgū. Bet, vai tā dēļ ir

jāpieņem tik radikāls lēmums, tas jau ir otrs jautājums, jo, ja mēs raugāties nākotnes perspektīvā, izlaižot šo gadu, 2011.gads un tālāk uz priekšu, tad šis projekts noteikti ir peļņu nesošs, kā arī es pieņemu, ka šis projekts bija ar pozitīvu bilanci, ja nemaldos visdrīzāk arī 2007. un varbūt 2008.gadā vai tuvu tam uz kopējā fona.

I.Brikše

Jā..

Dz.Kolāts

Tas bija lielāka administrācija, bija lielākas attiecināmās izmaksas. Nav bijis, izņemot atsevišķus ceturkšņus.

I.Brikše

Jā, lūdzu!

G.Lidaka

Es gribēju tomēr vēlreiz vērsties pie Saeimas deputātiem, jo viņi ir nobalsojuši par to, viņi ir piekrituši, ka šai koncesijai ir jānotiek. Un man mazliet aizkustina – vai jūs, kaut viens, esat redzējuši koncesijas noteikumus, par ko jūs balsojāt?

L.Liepiņa

Es neesmu redzējusi. Es varu godīgi pateikt. Es arī nespēju katrā jautājumā, kas mums Cilvēktiesību komisijā ir jāapspriež, ļoti iedziļināties. Tas vienkārši nav iespējams. Man ir jāpalaucas uz cilvēkiem, kas to dara, kuriem es uzticos. Kas attiecas konkrēti uz Latvijas Radio 2 koncesiju, tad man ir jāsaka, ka kopējā budžeta kontekstā es redzu kopējos.. visur, kur mums bija jānogriež šī nauda ļoti daudzās, sāpīgas vietās, tad šī ir viena no tām. Kolāta kungs mūs pārliecināja par to, ka to ir jādara. Manuprāt, tikai un vienīgi finansiālu iemeslu dēļ, citu tur nav. Turklāt mēs likumā iestrādājām normu, ka tas ir uz laiku ierobežots, tad nav uz visiem laikiem. Ja nemaldos, trīs vai pieci gadi.

Dz.Kolāts

Pieci.

Ē.Zommere

Pieci.

L.Liepiņa

Jā, pieci gadi. Tā, ka tas ir ļoti vienkārši no manas puses.

I.Brikše

Jā.

Ē.Zommere

Nē, nu, likumsakarīgi, ka es varu pievienoties Liepiņas kundzei, uzsverot, ka vienīgais un noteicošais arguments, protams, ir finansiālā situācija. Man nav pamata šobrīd neuzticēties Kolāta kungam, man nav pamata neuzticēties saņemtajiem ministriju atzinumiem. Likumdošanā nekad nenotiek tā, ka vienkārši deputāti sanāk kopā un izlemj. Pirms tam ir pamatīgs ekspertu darbs, pie kam komisijā strādā ļoti dažādi profesiju pārstāvji un ir likumsakarīgi, ka mēs uzklaušām gan ministriju ekspertus, gan mūsu Juridisko biroju. Pie kam par iniciatoriem, protams, šobrīd nav ne mazāko

šaubu neuzticēties. Tad jau būtu pilnīgi jārosina jautājums, kāpēc mēs neuzticamies un joprojām strādājam kopā ar attiecīgajiem radio un televīzijas cilvēkiem. Protams, ka mums nav pamata neuzticēties arī Nacionālajai radio un televīzijas padomei šobrīd un Finanšu ministrijas atzinumam budžeta kontekstā, kas ir vadošā institūcija, kas arī analizē situāciju valstī. Par tālāk – taisni tas pats jautājums, kas *Lattelecom* konkursa sakarā. Ir parlaments kā uzraudzības iestāde un ir nevalstiskās organizācijas, sabiedrība kopumā, Valsts kontrole kā galvenā uzraudzības iestāde par finanšu izlietojumu un caurspīdīgumu, caurskatāmību, tad tālākais process ir visu ieinteresēto pušu ziņā.

I.Brikše

Jā.

L.Liepiņa

Vēl viens īss komentārs par darbu kā tādu. Es tiešam gribu teikt, ka šajās sēdēs es vienmēr piedalos, lai man būtu lielāka skaidrība par aktuālo likumu, ko mēs tagad pieņemam. Un es esmu ļoti priecīga, ja mums ir cilvēks no Reklāmas asociācijas, kas ļoti skaidri un gaiši pasaka savu viedokli. Būtu labi, ja piedalītos arī komisijas darbā, un tad to diskusijās var izsvērt. Bet es nevarētu kā speciālists izlasīt visus nolikumus, izlasīt visus konkursu priekšnoteikumus un tā tālāk. Tas vienkārši nav manos spēkos – tik dziļi ieiet katrā jautājumā, ar ko mums ir jānodarbojas.

I.Brikše

Man ir jautājums, vai padome skatījās arī uz to situāciju, ka Latvijas Radio nebūs Latvijas Radio 4 un kāds izskatīsies iespējamais, modelētais reklāmas ieņēmums.

Dz.Geka

Mēs personīgi nekad neesam piekrituši šādam variantam, ka Radio 4 varētu nebūt, arī par Radio Klasiku. Tāpēc mums, kā jau es minēju..

I.Brikše

Es atvainojos. Es par Latvijas Radio 2 runāju. Es nezinu, kāpēc es pateicu – 4. Respektīvi, ja Latvijas Radio 2 nebūtu, kāds izskatīsies tas iespējamais pārdotās reklāmas laika sadalījums?

Dz.Geka

Mēs esam to skatījuši, un es jums atkārtoju vēlreiz – mūsu domas ir dalījušās, bet mēs patiešām uzticējamies Kolāta kungam un arī viņš pārlicināja. Manuprāt, tas ir zaudējums! Tur, protams, ir dažādi šie riski, bet tāpēc ir bijušas šīs komisijas un eksperti. Ja vairākums ir tā nolēmis un Saeima ir atbalstījusi, tad šajā brīdī jāsaka, ka es ceru, ka Radio 2 kādreiz atgriezīsies.

I.Brikše

Bet vai es tad pareizi saprotu, ka patiesībā ar šiem abiem uzņēmumiem finanšu un ekonomikas jautājumi tiek risināti nevis no padomes puses kā no kapitāla daļu turētāja, kā reālo īpašnieku pārstāvja, bet, ka tiek risināts no pašiem uzņēmumiem, kas nosaka reklāmas ieņēmumu plānus tādus, kādus paši sev iztēlojas. Iztēlojas, kādā veidā varētu izskatīties kanālu spektri un viss pārējais. Patiesībā šajā gadījumā kapitāla daļu turētājs izvērtē mazliet un piekriņ vai nepiekriņ.

Dz.Geka

Es saprotu, ka es varbūt provocēju it kā, lai tos akmeņus mestu uz padomi, bet, runājot par reklāmu, es arī teikšu, ka daudzu gadu garumā ir panākts plāns un trūkstošie procenti, cik ir ieņemti. No gada uz gadu tas par procentiem vai tūkstošiem var mainīties, bet tas nav tā, ka televīzija vai radio vienkārši „iedur” debesīs un pasaka, ka „mums būs divi tūkstoši”. Ir runa tikai par kaut kādām nelielām izmaiņām. Līdz ar to tas katru gadu tas, protams, padomē gan nacionālais pasūtījums, gan reklāmas ieņēmumi tiek apstiprināti, nevis raidorganizācijai durot ar pirkstu debesīs, bet savstarpēji pārrunājot, kas nākamajā gadā varētu mainīties. Tikai tā.

G.Līdaka

Kas šogad mainīsies? Jūs jau zināt, varat prognozes pateikt. Jūs droši vien esat analizējuši ietekmi uz tirgu. Kas notiks, kad 2.kanālu paņems privātās rokās un paliks pārējie kanāli, kuri tik daudz nepelna. Vai viņi varēs izdzīvot ar to budžetu, kas ir, vai būs atkal jāpalielina budžeta dotācija tikai tāpēc, ka no Latvijas Radio izņems ārā vienu sadaļu.

Dz.Geka

Manuprāt, Gunta, tas ir ļoti liels zaudējums. Tas tika analizēts un tas tika diskutēts, bet jūs jau arī ļoti labi atceraties radio vēsturi un visu to, kas notika, kad atklājās tie milzīgie mīnusi, un uz tā kopējā fona, lai glābtos, un atkārtoju vēlreiz – pēc Kolāta kunga ierosinājuma. Droši vien lielā mērā tas ir pareizi, bet vienmēr saduras jautājums par to, cik tas ir liels zaudējums tādā garīgā ziņā. Es atļaušos tādu mazu atkāpi par Vecgada vakaru, jo padomē tika diskutēts par reklāmu, kas bija starp premjera un prezidenta uzrunām – šo ķengu, kas reklamēja „Treknās dienas”. Mums likās, ka tā bija nacionālā goda un cieņas pazemošana. Tas pats, par ko mēs TV5 sodījām. Bet arī jautājums par to, ka tas ir juridiski pareizi un ir nopelnīti 2 500, un ir viss *okey [labi]*. Tā tas var būt, bet kāds ir šis garīgais zaudējums vai pievienotās vērtības zaudējums, morālais kaitējums, jo ļoti daudzi cilvēki bija zvanījuši, rakstījuši un teikuši, ka viņi jutās aizskarti. Tā kā ļoti daudz kas būtu diskutējams.

I.Brikše

Vēl jautājumi?

Dz.Kolāts

Pavisam īsi gribēju piebilst. No vienas puses padome tomēr ir jāaizstāv tajā aspektā, ka nav gluži tā, ja kāds tāds iespaids rodas, ka mēs tur iedodam un padome vēsu prātu uzliek – „saskaņots”, jo kaut vai tas pēdējais budžeta izlīgums šim gadam. Mūsu priekšlikums bija raidītāju ģeogrāfijā ielikt citu variantu, ielikt sakarā ar neskaidrībām par trešo un ceturto kanālu, padome tam nepiekrita, tai skaitā, Gekas kundze. Nu, ko mēs varam darīt. Mēs pārstrādājam tādu būtiski stratēģisku lietu. Mēs gribējam uz visu gadu, bet mazāku raidītāju skaitu, pret ko padome kategoriski iebilda. Attiecībā uz Klasikas un krievu valodā skanošo kanālu – mēs tagad raidām pirmos piecus mēnešus, ja nemaldos, un pēc tam ir jāmeklē līdzekļi. Ar to es gribu pasvītrot, ka nebūt nav tā, ka padome viens pret vienu akceptē visus tos priekšlikumus, ko valde un arī es kā valdes priekšsēdētājs izsakām. Tā, ka tā tas gluži nav.

I.Brikše

Vēl komentāri? *[Klusums]*.

Labi, tad kopsavilkums.

Attiecībā uz reklāmām ir vairāki jautājumi, ko vajadzētu acīmredzot iestrādāt atšķirīgāk attiecībā uz sabiedriskajiem medijiem, nekā tas ir attiecībā uz pārējiem elektroniskajiem medijiem.

Tātad viena lieta, kas varētu būt, ir, ka šī reklāmas valoda ir citā valodā tajos gadījumos, kad tas ir sabiedriskā medija oriģinālraidījums, kas ir orientēts uz auditorijas grupām, kas lieto citu valodu.

Nākamais ir, ka, atskaitot Kolāta kungu, visiem pārējiem ir tāda diezgan liela drīzāk neizpratne un baža, es nezinu, kā ir ar godājamajiem deputātiem, kas to ir atļāvuši, respektīvi, par nodošanu koncesijā, kas ilgtermiņā..

G.Lidaka

Ir liela neskaidrība – tā varētu teikt.

I.Brikše

Tātad ir liela neskaidrība un ilgtermiņā tās ir bažas, ka tas nav ilgtermiņa lēmums, jo tas slikti ietekmē visa Latvijas Radio iespējamās reklāmas ieņēmumus kopumā. Un vēl viena būtiska lieta – varētu draudēt kanāla izzušana. Vai tas mums patīk vai nepatīk, bet tā ir viena būtiska populārās kultūras daļa un aptver lielu auditoriju.

Nākamais, ka mums ir acīmredzot attiecībā uz sabiedriskajiem medijiem skaidrāk jāiestrādā norma par šiem lielajiem pasākumiem, kuriem ir iekšā šī budžeta dotācija, respektīvi, kur nevar piedalīties vēl ar reklāmām, sponsorējumiem un tā tālāk, jo tā ir tirgus kropļošana. Attiecībā uz sabiedrisko mediju tas būtu izdarāms.

Tad vēl ir jautājums, kas ir vairāku valstu likumdošanā iestrādāts, tas ir jautājums par *prime time*, respektīvi, ka sabiedriskajiem medijiem tiek noteikts, ka ir šis laiks, kurā ir sabiedrībai nozīmīgie raidījumi, kad nu nerādām ne seriālus, neko citu, bet tas tātad ir īpašam sabiedrības vajadzībām, kāpēc tas sabiedriskais medijs pastāv. Kā jūs lūkojaties uz šādu, iespējams, *prime time* noteikšanu pēc satura, kas līdz ar to nozīmētu, ka šeit uz kvalitāti nāktu klāt arī reklāma.

Ģ.Ozols

Papildu, runājot par saturu *prime time* laikā, televīzijā nebūtu pieņemamas, piemēram, azartspēles, kā tas ir pašlaik, kur ir *Latloto* izlozes pašā labākajā laikā, un līdzīga rakstura raidījumi, kas pēc būtības neatbilst sabiedriskā medija statusam.

I.Brikše

Bet kopumā par *prime time* - sabiedriskajai televīzijai ir atsevišķi nosacījumi.

G.Lidaka

Jā, vajadzētu. Zini, Inta, es domāju, ka par *prime time* vajadzētu iestrādāt ļoti būtisku normu, ka tur vajadzētu tomēr būt iekšā Latvijā veidotai oriģinālprodukcijai. Tas būtu ļoti būtisks nosacījums, kas veicinātu producentu darbību un pašu ražošanu. Protams, ir jautājums par saturu, kas vairāk būtu padomes jautājums, bet principā tas būtu ļoti svētīgi.

I.Brikše

Ir vēl viena lieta, kas mums parādās. Tā gan nav tīrā reklāmas lieta, bet drīzāk kopumā abu mediju finanšu pārvaldības lieta no kapitāla daļu turētāju puses. Respektīvi, ir jautājums par, iespējams, labākiem pārvaldības modeļiem un šajā gadījumā par padomes pašas aktīvāku darbību, rīcību, nosakot gan finanšu politiku, gan ieņēmumus, gan šos ieņēmumus saistot kopā ar sabiedrisko pasūtījumu – kā

konceptuālu lietu, kas, iespējams, varētu būt arī jautājums par citādāku padomes strukturēšanu, sabiedriskā medija strukturēšanu pret padomi.

Dz.Geka

Vai tas ir jautājums?

I.Brikše

Nē, tas ir kā vienkārši izrietošais no mūsu sarunām par reklāmu ļoti konkrētā veidā un arī no sarunām par apraidi ļoti konkrētā veidā, par ļoti konkrētām lietām, kur parādās tā problēma, ka, iespējams, ar pašreizējo situāciju padome vienkārši nevar pietiekami efektīvi rīkoties tāpēc, ka ir kaut kādi nosacījumi. Līdz ar to varbūt ir jāatrod veids, lai novērstu tos nosacījumus, lai padome patiešām varētu pilnībā pārvaldīt tās lietas, kas attiecas uz kapitāla daļu turētāja pienākumiem. Tas attiektos arī uz sabiedrības interešu pārstāvēšanu, jo patiesībā redzami – „tas, kas ir noticis, tas ir noticis” – te visi vienmēr saka, bet reāli, piemēram, digitalizācijas konkursos sabiedrības intereses laikam nav pietiekami stipri pārstāvētas.

Tas pats attiektos, iespējams, uz reklāmas situāciju, respektīvi, ka šeit vajadzēs stingrākas iespējas arī pašai padomei noteikt cietu politiku.

Dz.Geka

Es tādu īsu atbildi varu teikt, ka mani ļoti pārsteidza tas, ka Saeima nobalsoja par to, ka padomē paliek tikai pieci padomes locekļi. Jaunajā likumā gan atkal ir deviņi. Tas ir tāds paradokss. Mellakaula prezentācijā mēs redzējām, ka visur Eiropā padomēs ir no 12 līdz 15 locekļiem, un tas, ka padomes locekļiem atalgojums ir pietiekami *miserabls* [no angļu val. „miserable” – *nožēlojams*], bet man liekas, ka ne jau tā nauda un tās algas to nosaka, bet tas fakts, ka Latvijā paliek uz pieciem cilvēkiem.. Un es prasīju Antai Rugātei, kas dedzīgi to aizstāvēja, - viņi esot uzskatījuši, ka nav jau pietiekami daudz, ko darīt. Es varu teikt, ka ir pietiekami daudz, ko darīt. Un tieši šajā situācijā būtu daudz vairāk, ko darīt. Acīmredzot es tur saskatu tādu kā kaut kādu šī brīža situāciju, ka tā ir tāda padomes novājināšana.

Šodien es gribēju arī pēc sēdes jums teikt, ka es redzu vienīgo iespēju kaut kā iesaistīt arī sabiedrību vai kaut kā vairāk apvienot šos spēkus, jo, manuprāt, tiešām padome ar tik mazu locekļu skaitu - tas ir šobrīd nepareizi.

I.Brikše

Jā.

L.Liepiņa

Mums komisijā arī, protams, bija par to diskusija. Tur šis skaitlis „5” neguva vairākumu, diemžēl Saeimā guva. Bet es domāju, ka tad, kad mēs būsīm jaunajā likumā pie padomes, pie pārvaldes funkcijām [izskatot *Elektronisko mediju likumprojektu Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijā*], tad vēlreiz par to būs pamatīga diskusija.

I.Brikše

Lūdzu.

Dz.Kolāts

Maza piebilde. Es gan neesmu darba grupā, bet, vienlaicīgi piekrītot konceptuāli tam, ko jūs sakāt, es tikai vērstu uzmanību, lai šīs padomes lomas palielināšana nebeigtos

ar milzīgi garu, apjomīgu, trīsreiz lielāku atskaišu rakstīšanu, kā tas ir tagad, jo kapitāla daļu turētājam attiecībā pret uzņēmumu ir zināmas funkcijas – tas sastāda plānu un kontrolē izpildi. Bet vienkārši es vērsu uzmanību, lai tas no mums neprasītu kādu papildus administratīvā aparāta veidošanu, kas nevedina uz mērķi. Tā būtu mana piebilde.

I.Brikše

Labi.

Dz.Geka

Es tikai gribu pateikt, ka acīmredzot varbūt arī Saeimai vai komisijai nav laika iedziļināties, bet, zinot to, ka šobrīd padomē ir seši locekļi un, ka vienmēr.. tāpat tas vispār nav loģiski, jo tas nozīmē, ka ir trīs pret trīs. Ja ir kaut kāda izšķiršanās. Un priekšsēdētājam ir divas balsis, kas nav pēc būtības pareizi - šī situācija.

G.Lidaka

Laimīgais priekšsēdētājs.

I.Brikše

Vai par šo jautājumu, ko mēs izrunājam par reklāmu, finansējumu un pārējo šajā ekonomiskajā aspektā, ir vēl kādas piebildes, ko mums vajadzētu ietvert arī gala ziņojumā?

[Klusums].

Labi, paldies! Lūdzu, tad ķersimies klāt pie nākamā darba grupas kārtības jautājuma – par precizējumu ziņojuma struktūrai un vienlaicīgi arī es ceru, ka visi ir izlasījuši Rugātes kundzes vēstuli. Kamēr es instalēšu kino, lūdzu, mēs varētu apspriest arī šo vēstuli.

[Pauze].

Komentāri, viedokļi, lūdzu.

J.Domburs

Mēs apsprižam Rugātes vēstuli? Es atvainojos?

I.Brikše

Respektīvi, mums ir atsūtīta vēstule. Rugātes kundzes pašas nav. Vai mēs pieņemam zināšanai vai mēs kaut kā reaģējam? Ko mēs darām?

Ē.Zommere

Pieņemam zināšanai. Ko citu var darīt?

[Vairāki sēdes dalībnieki vienlaicīgi izsaka viedokli, ka to „pieņemam zināšanai”].

I.Brikše

Respektīvi, mēs esam izlasījuši.

U.Lavrinovičs

Mēs varam tikai pieņemt zināšanai.

[I.Brikše gatavojas gala ziņojuma plāna prezentācijai].

I.Brikše

Koncentrēsimies uz galvenajām lietām, ko mēs esam akcentējuši. Respektīvi, es lūgtu iedziļināties galvenajās lietās, lai, - ja mēs sākam strādāt tālāk ar šādu plānu, lai mēs vienkārši patiešām būtu vienojušies par pamata lietām. Vienlaicīgi arī sapratušu, kur par šīm pamata lietām ir kopīgiem viedokļi un, iespējams, kur viedokļi ir dažādi. Respektīvi, lai racionālāk varētu strādāt un lieki netērēt laiku.

Tātad šī ir pirmā daļa „attīstības konteksts”, kas iespējams, ar vismazākajām domstarpībām varētu būt, jo vienkārši nokonstatē. Respektīvi, balstoties uz mūsu pašu protokoliem, prezentācijām un arī pielikumu materiāliem, šīs būtu galvenās lietas, kas būtu jāuzraksta un jānofiksē vienā dokumentā.

Vai būtu vēl kādi priekšlikumi, kas šeit būtu jāpievieno? *[Klusums]*.

Visas daļas apskatīsimies un tad? *[Daļa dalībnieku māj apstiprinoši ar galvām]*.

Attiecībā uz šiem raksturojumiem, izvelkot laukā no protokoliem, mums ir parādījusies virkne secinājumu, kas, iespējams, atkal ir jāizsver, kur, iespējams, mēs varam nonākt pie kopīgiem secinājumiem, daļā mums ir jāraksta „A variants”, „B variants” un „C variants”.

[Klusums, kamēr sēdes dalībnieki lasa].

L.Liepiņa

Acīs krīt vārds „pretdarbība”. *[4.punkts]*.

I.Brikše

Godīgi sakot, no Bucenieces kundzes prezentācijas bieži to arī varēja saprast, ka Saeima ir ne pietiekami, man ļoti žēl, ka publiski runāja arī pagājušajā reizē līdzīgi un piekrita par politiskās gribas trūkumu, lai jau sen atrisinātu likumdošanas jautājumus. Tas bija pagājušajā reizē no prezentācijas par 2002.gadu līdz mūsdienām, Tabūna kunga komentāri un arī šī kritika.

L.Liepiņa

Jā. Tam es tā piekrītu. Es tikai negribētu piekrist vārdam „pretdarbība”, kas ir it kā „aktīvi kaut ko darīt pret”. Man šķiet, ka ir drīzāk zināma pasīva nelaime šajā lietā.

I.Brikše

Respektīvi, šāds būtu tas formulējums, un pēc tam visi varēs rediģēt. Tas nav galīgais formulējums. Tāds vienkārši parādījās.

Dz.Kolāts

Man ir divi priekšlikumi. Viens ir – vai nu tā tas būs, un es aicinātu darba grupu, kur jūs arī sakāt, ka ir nepieciešams finanses koncentrēt, runājot par vienu mediju. Bet vai tomēr darba grupai nebūtu jāieliek secinājums, ka pašreizējais finansējuma apjoms to uzdevumu, kaut arī izplūdušo, bet to uzdevumu veikšanai ir nepiedodami mazs?

Kādu tādu darba grupas slēdzienu.

I.Brikše

To finansējuma daļā.

Dz.Kolāts

Jums būs, ja?

I.Brikše

Jā.

Dz.Kolāts

Jā, tad tur tas būtu, jo tā ir svarīga lieta. Otrs, protams, tā kā televīzijas vadības nav klāt, tad būtu tā korekti nosūtīt arī Edgaram Kotam.

I.Brikše

Tātad kopumā – vai mēs, darba grupa, varam orientēties uz to, ka mēs nākotnē par vienu mediju?

[Izskan vienlaicīgi izteikumi - „jā”].

Otrā daļa mums bija plānota, kā mēs pagājušajā reizē saplānojām, šis sabiedriskais pasūtījums, iespējamie pārvaldības un uzraudzības modeļi. Tad attiecībā uz sabiedrisko pasūtījumu tās mans priekšlikums būtu orientēties uz konkrētākiem raksturojumiem. Un tie raksturojumi saistītos ne tikai ar saturu, bet raksturojumi saistītos arī ar kanāliem un platformām, ar formātiem un žanriem, jo šī trešā daļa ir būtiski tajā ziņā, ka sabiedriskais medijs būtu visas informācijas vides kvalitātes noteicējs. Tāpēc tas arī būtu svarīgs uzdevums, kas sabiedriskajam medijam būtu jāpilda.

Kanālu platforma ir balstīta uz to, kas ir pašlaik *[4 Latvijas Radio kanāli, 2 Latvijas Televīzijas kanāli un to raksturojumi]*. Un LR3 tātad ir ar pozicionējumu vairāk kā „kultūras kanāls”, ne tikai kā „mūzikas kanāls”.

Tas jautājums pēc būtības ir par kanālu sakārtošanos, lai tiem būtu skaidrāki principi, formāti un tie būtu precīzāki organizēti. Šajā gadījumā mēs arī diskutējām ekspertu grupā. Ir viena lieta finansējums, bet ir otra lieta, ka būtu riskanti kādu no kanāliem pašlaik zaudēt.

Dz.Kolāts

Divas piezīmes par radio. Es domāju 15%, kas ir šobrīd „kultūras kanāls”, es domāju, ka nebūtu tik augstā līmenī jāizstrādā, jo mūsu prakse ir, ka Latvijā tomēr ir viena valoda un neviens nav par to debatējis; un raidījumus citā valodās arī kultūras aspektā tiek novirzīti uz ceturto kanālu.

Otrs jautājums, vai tiešām šie četri un divi būtu tāds maksimālais lielums, kur varētu būt jauniešu kanāls attiecībā uz Latvijas Radio, kur būtu alternatīvā mūzika un kaut kas līdzīgs „Radio Nabai”.

I.Brikše

Es pajautāšu tad. Respektīvi, tad no LR3 ņemt laukā valodu? Tātad Latvijas Radio 3 būtu tikai...

Dz.Kolāts

Kultūras, nopietnās mūzikas u. tml...

I.Brikše

Principā plašāka spektrā, kā ir pašlaik. Un LR4 tātad būtu krievu valodā, ja?

Dz.Kolāts

15% ir samērā daudz. [prezentācijā – „LR 3 – kultūras kanāls (latviešu valodā, paredzot 15 % no reālā raidlaika raidījumiem citās Latvijas kultūrtelpā lietotajās valodās”].

I.Brikše

Nē, nē..

Dz.Kolāts

Līdz 13% citās valodās. Mums ir ukraiņi un tatāri..

I.Brikše

Tos 15% mēs izņemam. Šeit vispār nav iekšā tā procentūra. Respektīvi, citām valodām teikt procentus?

Dz.Kolāts

Ja tas nav strikts procents, teiksim, līdz 15%, tad tas..

I.Brikše

Bet tātd LR4 pamatā ir krievu valodā kā pamatvalodā un citās arī..

Dz.Kolāts

Jā, un citās.

I.Brikše

Tātd – un citās. Komentāri?

I.Muuls

Par televīzijas kanāliem. Manuprāt, Latvija būtu vienīga Eiropas Savienības valsts, kas nepārraida par brīvu savu internacionālo televīzijas programmu satelītā tiem Latvijas pilsoņiem, kas dzīvo citās Eiropas valstīs. Obligāti tām nav jābūt satelītā, tās var būt programmas, kas ir internetā. Televīzija.

I.Brikše

Tātd – apraides jautājums.

I.Muuls

Jā, vajadzētu paredzēt televīzijas programmu vai kanālu, kas ir domāts publiskai lietošanai ārpus Latvijas teritorijas.

I.Brikše

Šis ir orientēts uz sabiedrisko pasūtījumu, ka varētu rasties jebkādi citi kanāli gadījumā, ja...

Dz.Kolāts

Piemēram, interneta radio?

I.Brikše

Jā, Jā, tad ir interneta iespējas, kur varētu būt ļoti plašas izvēles. Tur varētu būt dažādas nišas kanāli u.tml.

Saturs sabiedriskajam pasūtījumam. Droši vien pašlaik mēs visi nevaram uzreiz pieņemt, vai šis ir labākais variants. Pārsūtīšu darba grupai šos failus, lai tos var izskatīt cauri. Saturs, uz ko tas būtu orientēts. Satura mets balstās uz vairākām līnijām. Pirmkārt, tas balstās uz centieniem apzināt Latvijas varbūt aktuālās vajadzības. Otra lieta, kas balstās arī uz to, kā šo sabiedrisko mediju saturu zīmē citu valstu kontekstā. Trešā lieta, kas balstās arī uz sabalansēšanām starp dažādām interesēm, vērtībām.

U.Grava

Manuprāt, secība ir mazliet ačkārna. Teiksim, nacionālā valoda un nacionālā identitāte šeit ir iepļudināta pilnīgi kur citur. Piemēram, tur dažādās sabiedrības, ko visi saprot, tomēr [*liels troksnis, līdz ar to grūti sadzirdēt Gravas kunga teikto*] valoda būtu liekama pašā sākumā.

I.Brikše

Attiecībā uz šiem punktiem, tie nav iezīmēti ar cipariem, kārtību. Otra lieta ir tā, ka Eiropas valstu pieredze ir sākt patiešām no cilvēktiesībām, brīvībām un tad runāt par šo nacionālo identitāti. Tas, iespējams, mums Latvijas gadījumā attiecībā uz sabiedriskajiem medijiem ir kā uzstādījums; tur nav nekādas noteiktas regulācijas vairāk no Eiropas Savienības puses. Līdz ar to katra nacionālā valsts var noteikt savas kārtības.

L.Pavļuta

Es gribētu mazliet piebilst. Var teikt, ka daļēji, jo tā gluži nav, ka Eiropas Savienības direktīvas neko neregulē attiecībā uz saturu. Piemēram, Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva nosaka, ka televīzijām ir jānodrošina, ka to lielākā daļa programmas satura ir Eiropas darbi.

A.Cālīte-Duļevska

Es gribēju piebilst – ne tikai Eiropas konvencijas vien, bet neskaitāmas konvencijas. Ir viena konvencija, kuras nosaukumu es precīzi neatceros, bet tajā ir rakstīts, ka valsts pati drīkst pieņemt noteiktus lēmumus, lai aizsargātu kādu no kultūras jomām, kas, piemēram, šajā gadījumā būtu latviešu valoda. Mediju vidē latviešu valoda ir apdraudēta.

I.Brikše

Iespējams, ka tur ir arī citādāki formulējumi, jo pašlaik viņi neitrāli formulē.

[*Vairāki sēdes dalībnieki savstarpēji sarunājas vienlaicīgi*].

Tātad ir būtiski, ka mēs droši vien orientētos arī uz žurnālistikas īpašo izcelšanu.

Otra lieta par, ko mēs esam diezgan daudz diskutējuši un par ko arī ir pretējas nostājas - par šo sabiedrisko pasūtījuma izveidošanu. Man nešķiet, ka pašlaik būtu iespējams no sabiedriskā pasūtījuma naudas dot naudu komerciālajiem kanāliem. Drīzāk mēs varētu skatīties, ka šie kanāli piedalās sabiedriskā pasūtījuma veidošanā. Tātad tas var notikt konkursa kārtībā, kur var piedalīties arī neatkarīgie producenti.

Vēl viena iespēja, ka sabiedriskā medija labākos, interesantākos raidījumus komerciālajiem medijiem būtu iespējams bez maksas pārraidīt.

Dz.Kolāts

Kāpēc bez maksas?

I.Brikše

Tāpēc, ka valsts jau vienu reizi jau tajos naudu ir ieguldījis. Bet tā ir diskutējama lieta. Respektīvi, šajā gadījumā būtu interese nevis tik daudz par naudas pelnīšanu, bet par auditorijas sasniegšanu, kur varētu skatīties uz kultūras programmām, dažādām izziņas programmām, zinātnes programmām un citām.

Dz.Kolāts

Jā tā, tad vienīgi, ja bez maksas, tad būtu jāievēro tas princips, par ko Ozola kungs runāja, ka gadījumā, ja tas iet bez maksas, tad privātie tur nevar likt iekšā reklāmas.

Ģ.Ozols

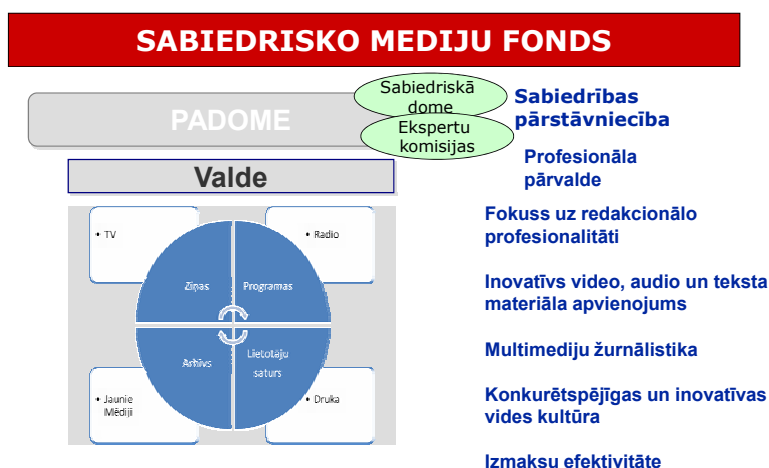
Jā.

I.Brikše

Pārvalde un uzraudzības, kas ir, iespējams, viens no tiem robežpunktiem.

Pašlaik viens priekšlikums ir tāds, kāds ir pašlaik likumprojektā. Otrs ir – 5.panta labojumu versija un ka vajadzētu patiesībā jaunu likumu par sabiedrisko mediju. Respektīvi, ir jautājums, kā tas varētu izskatīt. Tālākais pārvaldes izvērsums varētu būt šādā veidā.

Sabiedriskā medija modelis: mediju ekspertu redzējums

Pieeja būtu, ka, ja mēs skatāmies uz šādu nākotnes modeli, ka vispār ir atsevišķs sabiedriskā medija pārvaldība un atsevišķs likums par sabiedrisko mediju. Līdz ar to būtu vajadzīgs kāds pārejas posms, novērtējot pašreizējās iespējas, cik ilgā laikā, bet kopumā tā ir atkal diezgan būtiska izšķiršanās.

Otrs lieta, ka sabiedriskā medija nākotnes regulējumā ir ļoti daudz būtisku jautājumu, par ko mēs arī šodien runājam, kas ir ļoti būtiskas, lai tās iestrādātu pašreizējā likumā.

Nākamais - Nacionālā radio un televīzijas padome ir konsekventi pateikusi, ka viņiem šis likums patīk ļoti labi. Respektīvi, iespējams, ka mums ir jādomā par „A” un „B” versijām. Kādas ir jūsu domas?

L.Liepiņa

Manuprāt, neatkarīgi no Bucenieces kundzes teiktā, ka padomei tas nepatīk un ka viņi to neatbalsta, bet te jau mēs esam kā darba grupai un darba grupai būtu jādod savi priekšlikumi, vienalga, vai patīk vai nē. Mēs varam vienoties.

U.Lavrinovičs

Es domāju, ka vienoties mums neizdosies, jo es joprojām uzskatu, ka šis priekšlikums varētu būt tikai viens no darba grupas priekšlikumiem. Mums nav balsošanas kārtības, bet es nepiekrītu, ka šīs ir kā darba grupas kopīgais viedoklis – par medija fondu. Ir dažādi viedokļi darba grupā.

Ē.Zommere

Tātad Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisija šo jautājumu sakarā arī ar to, ka tas mums būs darbā ar likumdošanu, kad nonāksim pie attiecīgās sadaļas, jau ļoti savlaicīgi uzdeva Saeimas frakcijām izskatīt šo jautājumu, izanalizēt un sniegt atbildes. Laikam līdz 22.janvārim bija jāsniedz šīs atbildes. Tā kā komisijas priekšsēdētāja šonedēļ ir komandējumā, tad acīmredzot pēc viņas atgriešanās šīs atbildes tiks apkopotas - tātad frakciju atbildes par šo jautājumu. Bet tas neattiecas no tā, ka kaut vai tie darba grupas locekļi, kas par to iestājas, sniedz arī šādu priekšlikumu, kas tikai pilnveidos diskusijas likumprojekta apspriešanas sakarā. Ja kaut vai viens no darba grupas ir piedāvājis kādu alternatīvu versiju, es uzskatu, ka to var atspoguļot.

L.Pavļuta

Tas būtu jautājums, kas būtu pievienojams kā ierosinājumi, bet lai nenotiek, ka darba grupa piedāvā to, kas jau ir likumprojektā, kas fakta pēc paliek spēkā. Mums šeit tas nav jānorāda kā otrs modelis.

I.Brikše

Attiecībā uz sabiedriskā mediju likumu tā tomēr ir diezgan izteikta tendence Eiropas Savienības valstīs, kur ir viena atsevišķa padome, kas uzrauga visus elektroniskos medijus. Ir pat tā, ka ir atsevišķs likums gan sabiedriskajam radio, gan sabiedriskajai televīzijai. Tātad, respektīvi, šeit parādīsies vairākas lietas, kas būtu būtiskas pat, ja šeit neatbalstīs Sabiedriskā medija likumu, bet būtu būtiski to iestrādāt pašreizējā Elektronisko mediju likumā.

Rakstot, mēs centīsimies priekšlikumus iestrādāt tabulā. Līdz ar to mēs par tiem priekšlikumiem varēsim vienoties, kuri ir kopīgie darba grupas priekšlikumi, par kuriem varam kopīgi vienoties, un kuri paliek, iespējams, kā alternatīvās izvēles.

Nākamā lieta, kas arī visu laiku ir tāds *karstais kartupelis*. Jautājums par visu elektronisko mediju uzraudzīšanu, kas ik pa brīdim šeit diskusijā parādās. Tātad par iespējamajiem modeļiem. Iespējams, ja sabiedriskajiem medijiem ir atsevišķs likums, tad iespējamie modeļi, kā tiek uzraudzīti visi elektroniskie mediji. Šajā gadījumā funkcija būtu diezgan šaura – atbilstība likumam, reklāmas laika uzraudzība un tā tālāk, nodrošinot uzraudzību.

L.Pavļuta

Šeit būs jāpapildina, ka patiešām bieži tiek jaukts, ko nozīmē „uzraudzība”, kas patiešām ir ārkārtīgi plašs. Tur ir dažādi veidi. Jāsaprot par veidiem – var runāt reklāmas uzraudzību, vai tas ir monitorings, vai tā ir kapitāla daļu turēšana u.c. Tiešām vienmēr ir jānāk līdz šim skaidrojumam, jo citādāk..

I.Brikše

Šis ir atkal tas laiks, kad, iespējams, būtu jāizrunā, kādas varētu būt Kultūras ministrijas iespējamās rīcības un darbības.

Dz.Kolāts

NEMP?

I.Brikše

Kur? Tā ir Nacionālā elektronisko mediju padome.

I.Muuls

Man vēl ir piebilde. Redakcionāls precizējums. „Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija” ir īstais nosaukums. *[Prezentācijā ir „Sabiedrisko pakalpojumu regulators”].*

I.Brikše

Jā, paldies! To es neesmu spējīga atcerēties.

Nākamais - mums būtu būtiski skaidrāk pašreizējā likumā iestrādāt sabiedrības līdzdalību, nosakot diezgan skaidri, ka būtu sabiedrības komisijas vai kaut kas tamlīdzīgs, atkal skatoties gan nākotnē, gan uz pašreizējo. Jā?

[Vienlaicīgi izskan apstiprinoši viedokļi].

Tad ir nākamā būtiskā lieta ir pārvaldes atbildīgums. Respektīvi, būtu jāpanāk tajā ziņā, ka par darbībām ir konkrēta atbildība, atskaitīšanās ar gada pārskata iesniegšanu Saeimā. Saeima šos pārskatus apstiprina. Tas ir ļoti raksturīgi sabiedriskajiem medijiem kopumā. Parlaments uzrauga sabiedrības naudu.

Tad ir pēdējais – sabiedriskā medija finansējuma un menedžmenta funkcija. Respektīvi, mūsu iespējamie modeļi ir diezgan šauri. Būtiski acīmredzot noteikt skaidrāku sasaisti sabiedriskajam pasūtījumam un budžeta finansējumam.

Tad ir šie budžeta optimizācijas ceļi, kurus mēs izrunājam arī šodien, kā arī nodrošinot arī pietiekami lielu caurskatāmību.

Nākamā mums ir izrietošā daļa, kur ir jāskatās, par ko mēs būsim vienojušies un kuri varētu būt tie posmi, pārejas ceļi. Viena no būtiskām lietām ir patiešām pārvaldības kvalitātes uzlabošana un orientācija uz labas pārvaldības uzlabošanu, kas varētu būt viens no tiem reālajiem ceļiem.

Vēl viena lieta, ja mēs runājam par nākotnes sabiedrisko mediju un iespējamu mediju apvienošanu tādā vai citādā veidā, tad visdrīzāk būtu jautājums par starptautiska konkursa izsludināšanu šī modeļa izstrādei.

Beidzamā daļa būtu pielikumu daļa, kas būtu vislielākā. Saliekam kopā sēžu protokolus, saliekam kopā prezentācijas un citus dokumentus. Otrs jautājums, vai mums būtu vajadzīgs un vai būtu interese tos dažādos priekšlikumus apkopot un sagrupēt pa veidiem, lai būtu pārskatāmāki? Kopumā ziņojumā būtu atsauces arī uz šo pielikumu daļu, lai varētu paskatīties, kur tas ir bijis.

Pielikums būs apjomīgs, bet ne ziņojums.

Dz.Kolāts

Gribētu norādīt, ka priekšlikumos droši vien būtu būtiski izdalīt tos priekšlikumus, par kuriem darba grupai nav kardinālu iekšējo pretrunu, par ko darba grupa ir vairāk vai mazāk vienot. Un tad nāktu priekšlikumi, kuros ir dažādi viedokļi, kas tālāk ir jāspriež komisijai.

Atgriežoties atpakaļ, manuprāt.. Es nezinu, vai darba grupa varētu būt gatava sniegt priekšlikumus finanšu menedžmentā, kā jūs minējāt iepriekš.

I.Brikše

Tur būtu jautājums par modeļu veidošanu.

Dz.Kolāts

Jā, finanšu menedžmenta modelis - tas ir tāds *Ernst&Young* vai revidentu jautājums, lai varētu to pilnasinīgi iesniegt.

Un pašā sākumā pie satura vajadzētu pielikt klāt, – es domāju, ka tas būs tālāk, bet nebija – arhīvu izmantošanas nepieciešamību, videotēkas un fonotēkas.

I.Brikše

Es varu visiem pārsūtīt, un es gaidu individuālus komentārus.

Jā.

L.Pavļuta

Es tikai gribēju minēt, ka mēs ļoti daudz ierosinām par valodu, arī deputāti daudz izteicās par valodu, un varbūt, ka mums pašiem arī latviešu valoda būtu *jāpieslīpē*. Piemēram, jēdzienu „medijs” tādā veidā vairs nelieto. Visi šie vārdiņi kā „realizācija”, „transformācija”, „realizācija”, „menedžments” – tie visi jau latviski ir zināmi.

I.Brikše

Jā. Bet latviešu vārdam „plašsaziņas līdzekļi” es konceptuāli nepiekrītu.

[Vairāki sēdes dalībnieki runā vienlaicīgi].

Nākamā problēma mums ir, ka, ja mēs nedēļu strādāsim, tad pastāv iespēja, ka mēs nepagūsim uzrakstīt. Mums patiesībā ir jālūdz laika pagarinājums.

Dz.Kolāts

Nevar vienu nedēļu izlaist un tikties pēc divām nedēļām?

I.Brikše

Jā, respektīvi, mēs varētu rīkoties tā, ka nākamajā nedēļā ir mājasdarbs, un mēs tiekamies pēc tam tajā nedēļā. Tātad vienojamies par to, ka mums ir nepieciešams pagarinājums un mēs tiekamies aizmākamajā pirmdienā - 8.februārī. Labi?

[Vienlaicīgi izskan darba grupas locekļu apstiprinājumi].

U.Lavrinovičs

Vai ir iespējams iegūt zināšanai arī tos atzinumus no partiju puses?

I.Brikše

Tas droši vien ir jāprasa Circenes kundzei. *[Tiek ziņots, ka sēde laika ierobežojuma dēļ šajā telpā ir jābeidz].* Mums ir jāiet laukā.

Paldies jums!

Sēde slēgta plkst. 12:10